
Jaarstukken GGD Zuid Limburg 2023

Heerlen, april 2024

Inhoudsopgave

1.	Bestuur en vaststelling	4
1.1	Rechtspersoonlijkheid en verantwoordelijkheid	4
1.2	Vaststelling jaarstukken 2023	4
1.2.1	Vaststelling	4
2.	Jaarverslag 2023: GGD werkt aan gezond en actief leven	5
2.1	Concern	5
2.1.1	De organisatie	5
2.1.2	Organisatieontwikkeling	6
2.1.3	Het dienstverleningspakket	6
2.1.4	Ondersteunende diensten	7
2.2	Programma GGD	8
2.3	Programma Jeugdgezondheidszorg	21
2.4	Programma Veilig Thuis	23
3.	Financiële paragrafen	24
3.1	Algemeen	24
3.2	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	24
3.3	Onderhoud kapitaalgoederen	30
3.4	Financiering	31
3.5	Bedrijfsvoering	33
3.5.1	Investeringsbeleid	33
3.5.2	Organisatiestructuur	34
3.5.3	Administratieve organisatie	34
3.5.4	Informatisering en automatisering	34
3.5.5	Kansen en bedreigingen	35
3.5.6	Personeelsbeleid	35
3.5.7	Rechtmatigheid	36
3.6	Openbaarheidsparagraaf wet open overheid (Woo)	37
3.7	Verbonden partijen	38
4.	Jaarrekening 2023	39
4.1	Balans per 31 december 2023	39
4.2	Rekening van baten en lasten 2023	40
4.3	Rekening van baten en lasten 2023 per programmalijn	41
5.	Algemene toelichting en waarderingsgrondslagen	43
6.	Financiële toelichting	46
6.1	Toelichting balans	46
6.1.1	Resultaat	46
6.1.2	Activa	50
6.1.3	Passiva	57
6.2	Toelichting rekening van baten en lasten	63
6.2.1	Baten	63
6.2.2	Lasten	64
7.	Voorstel tot resultaatbestemming	69

7.1	Voorstel tot resultaatbestemming na aanwending bestemmingsreserve.....	69
8	Rechtmatigheidsverantwoording	70
8.1	Begrotingsrechtmatigheid per programmalijn.....	70
8.2	Rechtmatigheidsverantwoording.....	71
9	Controleverklaring jaarrekening 2023	72
	Bijlage 1 SISA.....	73
	Bijlage 2 Berekening weerstandsvermogen	74
	Bijlage 3 Taakvelden	75

1. Bestuur en vaststelling

1.1 Rechtspersoonlijkheid en verantwoordelijkheid

De GGD Zuid Limburg is een gemeenschappelijke regeling waarvan instandhouding geschiedt door de gemeenten in Zuid-Limburg. Het Dagelijks Bestuur van de GGD Zuid Limburg is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening. Het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid Limburg is verantwoordelijk voor het vaststellen van de jaarrekening.

Het Dagelijks Bestuur is per 1 februari 2024 als volgt samengesteld:

Naam	Gemeente	Functie
Burgemeester mevr. M.A.H. Clermonts-Aretz	Meerssen	Voorzitter
Wethouder dhr. L.G.A.J. Geilen	Sittard-Geleen	Vicevoorzitter
Wethouder mevr. A.E.H.T. Vrusch	Heerlen	Lid
Wethouder dhr. R. van Drunen	Kerkrade	Lid
Wethouder dhr. A.J.M. Schiffelers	Landgraaf	Lid
Vacature	Maastricht	Lid
Burgemeester mevr. M.T.H. Leurs	Stein	Lid

Het Algemeen Bestuur is per 1 februari 2024 als volgt samengesteld:

Naam	Gemeente
Burgemeester mevr. M.A.H. Clermonts-Aretz	Meerssen (voorzitter)
Wethouder dhr. M.J.A.M. Meurkens	Beek
Wethouder dhr. L.C.J. de Koster	Beekdaelen
Wethouder dhr. J.L.W. van Dijk	Brunssum
Wethouder dhr. C.A.C.N. Piatek	Eijsden-Margraten
Wethouder dhr. F.J.E. Derksen	Gulpen-Wittem
Wethouder mevr. A.E.H.T. Vrusch	Heerlen
Wethouder dhr. R. van Drunen	Kerkrade
Wethouder dhr. A.J.M. Schiffelers	Landgraaf
Wethouder dhr. A.J.R.M. Garnier	Maastricht
Wethouder mevr. I.E.G. Smeets	Meerssen
Wethouder mevr. A.A.H. Ernes	Simpelveld
Wethouder dhr. L.G.A.J. Geilen	Sittard-Geleen
Wethouder dhr. J.A.G. Ummels	Stein
Wethouder mevr. E. Jaegers	Vaals
Wethouder dhr. J.I.M. Kleijnen	Valkenburg aan de Geul
Wethouder dhr. H.A.J. Coenen	Voerendaal

1.2 Vaststelling jaarstukken 2023

1.2.1 Vaststelling

De jaarstukken GGD ZL 2023 worden door het Algemeen Bestuur vastgesteld in de vergadering van 24 april 2024.

<i>Voorzitter,</i> <i>Mevr. M.A.H. Clermonts-Aretz</i>	<i>Ambtelijk secretaris,</i> <i>Dhr. F.C.W. Klaassen</i>
---	---

2. Jaarverslag 2023: GGD werkt aan gezond en actief leven

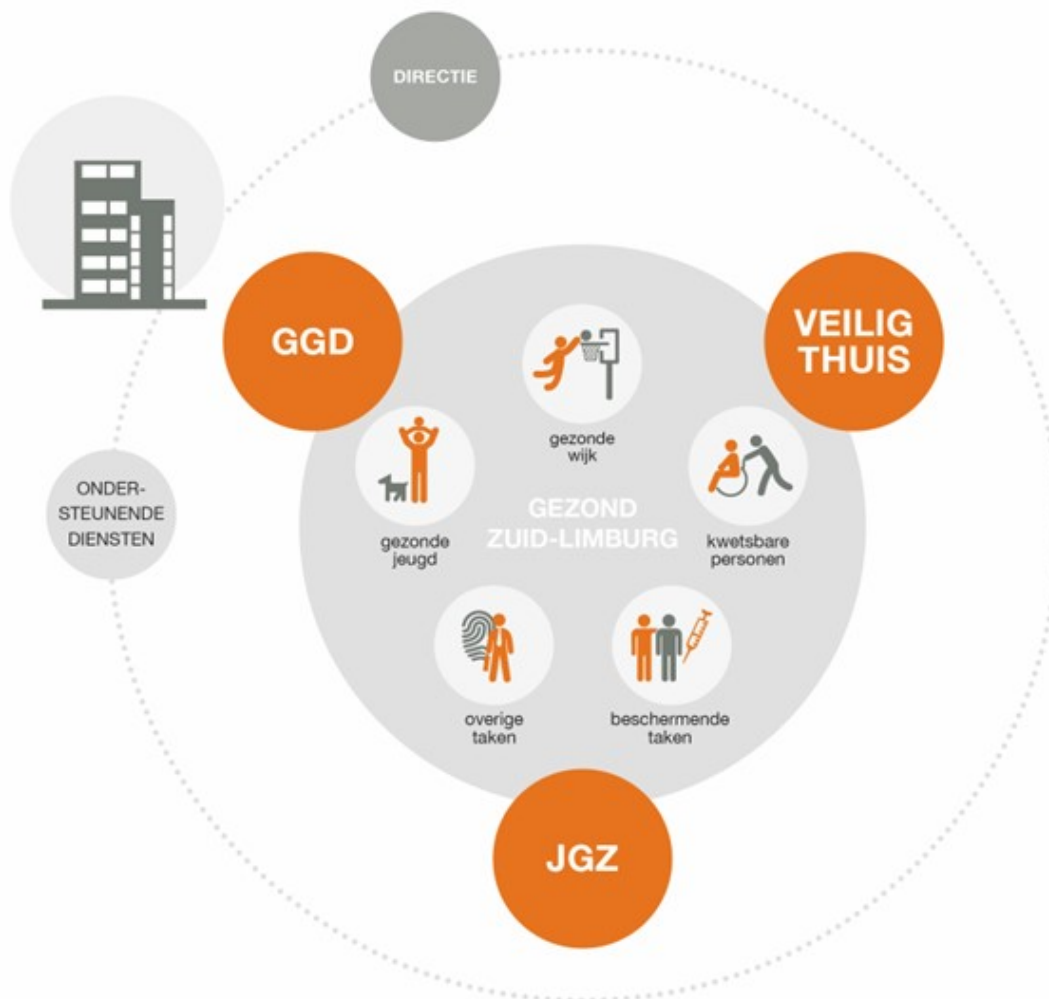
Voor meer toelichtingen, achtergronden interviews etc. verwijzen we naar het (digitale) jaaroverzicht van de GGD.

2.1 Concern

2.1.1 De organisatie

De GGD kent in 2023 drie programma's: GGD, Jeugdgezondheidszorg en Veilig Thuis. De taken van de GGD staan beschreven in het dienstverleningspakket en hebben een wettelijke grondslag in respectievelijk de Wet publieke gezondheid en de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Organisatie GGD Zuid-Limburg

2.1.2 Organisatieontwikkeling

De veranderingen in onze maatschappij lijken steeds sneller te gaan. De GGD verandert natuurlijk mee om een antwoord bieden op de huidige maatschappelijke thema's en uitdagingen. We willen kunnen inspelen op de snelle veranderingen die vaak ook een onzeker karakter kennen. Onze ontwikkelopgave pakken wij in samenhang op via GGD Canvas. Begin 2023 is de GGD gestart met ontwerpessies over de organisatiestructuur, waarin collega's zijn uitgenodigd om vanuit verschillende invalshoeken mee te denken over de (nabije) toekomst van de GGD. Daarnaast biedt GGD Canvas de gelegenheid om ook informeel en vrijblijvend met elkaar het goede gesprek aan te gaan, over ons werk en onze opdracht.

Mede in het kader van het Canvas traject is de methodiek van Strategische Talent Ontwikkeling (STO) in 2023 gestart. Daarmee komt er meer inzicht in de talenten, wensen, ambities en ontwikkelpunten van medewerkers zodat er gerichte acties uitgezet kunnen worden om talenten van mensen te benutten en hen te behouden voor de organisatie.

2.1.3 Het dienstverleningspakket

De GGD Zuid Limburg is de gezondheidsdienst van de 16 gemeenten in Zuid-Limburg. Onderstaande diensten voert de GGD voor deze gemeenten uit. Alle diensten hebben een wettelijke basis. Het dienstverleningspakket sluit aan op de ambities uit de regionale nota gezondheidsbeleis 2020-2023: 'Zuid springt eruit'.

 <p>Infectieziektebestrijding</p> <p>Het bestrijden van infectieziekten, inclusief tuberculose en seksueel overdraagbare aandoeningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet publieke gezondheid • Verplicht bij de GGD • Sterk geprotocolleerd 	 <p>Seksuele gezondheid</p> <p>Het verbeteren van de seksuele gezondheid, in het bijzonder van risico's op overdraagbare aandoeningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet publieke gezondheid • Verplicht bij de GGD • Sterk geprotocolleerd; meer vrije ruimte in het preventie-deel 	 <p>Hygiëne en inspectie</p> <p>Toezicht kwaliteit kinderopvang toezicht Wmo, inspectie tatoeage, piercing, permanente make-up, seksuorrichtingen, asielzoekerscentra, kinderboerderijen, dak- en thuislozenopvang, advisering publieke evenementen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet publieke gezondheid, Wet kinderopvang • Verplicht bij de GGD • Sterk geprotocolleerd 	 <p>Medische milieukunde</p> <p>Het signaleren en onderzoeken van de invloed van milieufactoren op de gezondheid en hierover informeren en adviseren.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet publieke gezondheid • Verplicht bij de GGD • Sterk geprotocolleerd 	 <p>Jeugdgezondheidszorg</p> <p>Het systematisch volgen en beoordelen van de ontwikkeling van jeugdigen en hen en hun ouders ondersteunen bij het oplossen van problemen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet publieke gezondheid • Niet verplicht bij de GGD • Stevige wettelijke basis
 <p>Publieke gezondheid</p> <p>Wettelijke taken zijn onder meer epidemiologie, preventieprogramma's, gezondheidsbevordering en advisering.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet publieke gezondheid • Verplicht bij de GGD • Beleidsrijk m.u.v. epidemiologie, die een sterke landelijke basis kent 	 <p>Sociaal medische advisering</p> <p>Het op verzoek van gemeenten leveren van sociaal medische en/of ergonomische expertise ter ondersteuning van gemeentelijke besluiten, bijvoorbeeld over de toewijzing van voorzieningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet maatschappelijke ondersteuning • Niet verplicht bij de GGD • Beleidsrijk, afhankelijk van gemeentelijk beleid 	 <p>Openbare geestelijke gezondheidszorg</p> <p>Activiteiten voor kwetsbare personen die niet zelfstandig of vrijwillig (zorgmijders) van de beschikbare voorzieningen gebruikmaken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet maatschappelijke ondersteuning • Niet verplicht bij de GGD • Beleidsrijk 	 <p>Forensische geneeskunde</p> <p>De forensisch geneeskundigen zorgen voor lijkschouw en bieden anistanterzorg.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet op de lijkschouw • Niet verplicht bij de GGD • Sterk geprotocolleerd 	 <p>Veilig Thuis</p> <p>Expertisecentrum voor geweld in afhankelijkheidsrelaties, ondersteunend aan de lokale zorgstructuur en zorgverleners.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet maatschappelijke ondersteuning • Niet verplicht bij de GGD • Stevige wettelijke basis
 <p>Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio</p> <p>De GHOR coördineert en adviseert over de opschaling van dagelijkse naar grootschalige geneeskundige hulpverlening.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niet veiligheidsregio's • Niet verplicht bij de GGD; een stevige verbinding met de GGD is wettelijk vastgelegd (via DPG, directeur publieke gezondheid) • Beleid veiligheidsregio is leidend 				

2.1.4 Ondersteunende diensten

De Covid19-pandemie heeft het belang laten zien van een solide bedrijfsvoering en flexibel opererende diensten die in een crisissituatie snel moeten kunnen opschalen. De door Covid opgelopen achterstanden zijn met de doorontwikkeling van de bedrijfsvoering in 2023 verder opgepakt. Ook de najaarscampagne Covid19 in 2023 drukte een stempel op werkzaamheden van de bedrijfsvoering. Inmiddels bereidt bedrijfsvoering zich voor op nieuw Rijksbeleid waarbij Covid19 met grootschalige najaarscampagnes als reguliere taak bij de GGD worden ingebed.

Personeel

De afgelopen jaren hebben ons geleerd dat we als organisatie voorbereid dienen te zijn op de 'constante factor' verandering. Als organisatie willen we klaar staan voor onze maatschappelijke opdracht waarin we zien dat de aandacht voor preventieve gezondheid en daarmee de centrale rol van de GGD hierin veel kansen en uitdagingen biedt. De visie van de organisatie op Personeel en Talent Ontwikkeling (PTO) is gebaseerd op deze continue verandering en daarom investeren wij volop in vitale, professionele en wendbare medewerkers.

Als organisatie voor mensen en door mensen, zijn de medewerkers ons grootste goed en is investeren in kwalitatief goed personeel essentieel voor de basis van ons bestaan. Onze medewerkers *zijn* de GGD Zuid Limburg (GGDZL) en alleen met hen maken we het verschil en zijn we in staat onze ambitie te verwezenlijken. Het is nu en in de toekomst van groot belang voor (de continuïteit van) onze organisatie om te investeren in mensen. Investeren in zowel het vinden en selecteren van de juiste persoon voor de juiste functie, alsook investeren in het behouden van goede medewerkers en het optimaal inzetten van hun talenten.

De huidige (en toekomstige) arbeidsmarkt zorgt hierbij voor de nodige uitdagingen. We willen een aantrekkelijke werkgever zijn en blijven.

Onze GGD staat voor een inclusieve samenleving. Ook onze GGD streeft ernaar nog diverser en inclusiever te zijn. In 2023 heeft de GGDZL het Charter Diversiteit en Inclusie ondertekend.

Informatisering en automatisering

Het leveren van gedegen en betrouwbare gezondheidsinformatie is essentieel voor de uitvoering van GGD-taken en voor het gezondheidsbeleid van gemeenten. Het ontsluiten van deze data vraagt met nieuwe technologische mogelijkheden steeds meer van de organisatie. Ook de patiëntengegevens moeten te allen tijde beschikbaar zijn en tegelijkertijd optimaal beveiligd zijn opgeslagen. In 2023 is er veel geïnvesteerd in informatie en security om te voldoen aan wettelijke en kwaliteitseisen.

2.2 Programma GGD

Als inwoner van Zuid-Limburg kunt u voor veel verschillende onderwerpen bij de GGD terecht. Bijvoorbeeld bij vragen over gezondheid, gezond opgroeien en seksualiteit. Voor vaccinaties voor ziektes als kinkhoest, bof en baarmoederhalskanker. Maar ook voor onderzoek naar seksueel overdraagbare aandoeningen of als u wordt geconfronteerd met de woningvervuiling van uw buurman. Ook staat de GGD klaar om in te schatten of de stank in uw woonomgeving van invloed is op uw gezondheid of dat de rook van een brand schadelijke stoffen bevat.

In dit programma leest u meer over de uitvoering van de wettelijke taken uit de Wet publieke gezondheid en vindt u informatie over trendbreuk, GALA en IZA als nieuwe opgave voor de GGD, versterking infectieziektebestrijding, gezonde leefomgeving, de ondersteuning van personen met verward gedrag en de forensische geneeskunde.

Trendbreuk, GALA en IZA: gezondheid centraal

Trendbreuk

De GGDZL heeft een lange traditie van samenwerken, niet alleen met de gemeenten maar ook met Provincie Limburg, zorginstellingen, onderwijs, wooncorporaties en maatschappelijke organisaties. De gezondheidsachterstanden over meerdere generaties en de grote verschillen tussen groepen maken samenwerking en een gerichte aanpak ook noodzakelijk. De [Trendbreukaanpak](#), die in 2019 is gestart, is vanuit die urgentie ontstaan. Deze aanpak richt zich op de jongste generatie, is langdurig en bundelt de ambitie van 16 Zuid-Limburgse gemeenten en partners om in 2030 de achterstand in gezondheid met een kwart in te lopen ten opzichte van de rest van Nederland. Dat gebeurt met veel initiatieven en projecten, met de inzet van effectieve interventies in verschillende levensfasen van het kind, waarbij preventie centraal staat. In 2023 is er stevig ingezet op de doorgaande lijn in alle levensfasen en is met name de samenwerking met kinderopvang en onderwijs versterkt. Hiermee hebben de betrokken partners het doel kinderen een gelijke kans op gezondheid te bieden in al hun levensfasen. Trendbreuk laat zien dat er dan veel mogelijk is. Trendbreuk vervult landelijk een voorbeeldfunctie. Trendbreuk is van programma tot netwerkorganisatie geworden, die laat zien dat krachten bundelen loont en dat dit leidt tot een succesvolle aanpak.

GALA en IZA

Met de komst van Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en Integraal Zorg Akkoord (IZA) hebben de gemeenten aangegeven dat ze zoveel mogelijk willen samenwerken volgens de Trendbreukaanpak. Temeer omdat deze beleidsprogramma's nauw aansluiten bij de ambitie van Trendbreuk. Een gezonde generatie in 2024 (GALA) en goede toegankelijke en betaalbare zorg (IZA) moeten een beweging van zorg naar gezondheid in gang zetten. Daarvoor is goede regionale samenwerking van belang.

GGDZL heeft van de gemeenten de opdracht gekregen om de regionale procesregie en inhoudelijke coördinatie voor GALA en IZA uit te voeren. Dit, vanuit de idee dat GALA en IZA inhoudelijk samenhangen. Hierbij wordt gestreefd naar een integrale aanpak, waarbij verschillende domeinen (onder andere gezondheid, welzijn en zorg, brede welvaart en leefomgeving) met elkaar worden verbonden. In 2023 heeft de GGD deze rol met verve inhoud en vorm gegeven.

GGDZL heeft samen met de gemeenten een stevige en samenhangende regionale visie voor GALA geformuleerd. In werkgroepen zijn de regionale plannen per thema besproken, een aantal thema's worden lokaal uitgevoerd.

Dit was tevens de start van een intensief traject voor IZA van de GGD met gemeenten en vele organisaties dat heeft geresulteerd in het [Regiobeeld en Regioplan Zuid-Limburg](#). Hierin staan de vijf belangrijkste opgaven voor Zuid-Limburg, die vertaald zijn naar negen thema's. Het plan biedt een basis om met alle partijen in onze regio te komen tot het aanpakken van de grote gezondheidsachterstanden, het terugdringen van de kansengelijkheid en de noodzakelijke transformatie van de zorg.

Infectieziektebestrijding

De infectieziektebestrijding (IZB) van de GGDZL signaleert wat er speelt in de regio en draagt bij aan preventie en bestrijding van infectieziekten die een risico vormen voor de volksgezondheid. Daarnaast is het een belangrijke schakel tussen de (eu)regionale en landelijke infectieziektebestrijding. Er wordt (inter)nationaal informatie opgehaald, gedeeld en vertaald naar de uitvoering van regionaal beleid. GGDZL levert een grote bijdrage bij de totstandkoming van slagvaardig, wendbaar en opschaalbaar stelsel van infectieziektebestrijding, toegerust voor een grootschalige uitbraak van een infectieziekte.

Versterking infectieziektebestrijding pandemische paraatheid (VIP)

De coronapandemie heeft aangetoond welke impact een (nieuwe) infectieziekte kan hebben op mensen, de economie en de samenleving. Om goed voorbereid te zijn op een volgende pandemie is het nodig om de infectieziektebestrijding te versterken. Om deze reden is, in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), door GGD-GHOR Nederland de beleidsagenda '[Versterking infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid](#)' (VIP) opgesteld voor 2023 en 2024. VIP bestaat in totaal uit 5 pijlers waaronder o.a. de versterking van infectieziektebestrijding teams, betere regionale en landelijke samenwerking voor monitoring en surveillance, meer praktijkgericht onderzoek en het versterken van het onderwijs en opleiding door het versneld opleiden van diverse professionals.

GGDZL is voortvarend met VIP aan de slag gegaan. Hierdoor is het aantal medische professionals (artsen, verpleegkundigen en doktersassistenten) binnen het team van de unit uitgebreid en is onze epidemiologische kennis en data-expertise verstevigd. Daarnaast is de werkwijze verder verbeterd en ons opleidingsbeleid geïntensiveerd. Hiermee is in 2023 een stevige basis gelegd om de infectiebestrijding en de pandemische paraatheid van de GGDZL te versterken voor de toekomst.

Najaarscampagne COVID-19

Met de najaarscampagne zijn in een tijdsbestek van iets minder dan drie maanden 100.000 vaccinaties gezet. Deze campagne was met name gericht op de doelgroep 60-plussers, hoog medische risicogroep, zwangeren en zorgmedewerkers met direct patiëntcontact. Niet alleen op locaties in Heerlen, Geleen en Maastricht werden deze vaccinaties gedaan, maar ook bij burgers thuis en in instellingen. Mede door in het verleden opgedane ervaringen is de campagne succesvol verlopen.

Naar verwachting zullen in de toekomst meerdere grootschalige vaccinaties uitgevoerd gaan worden. Onderzocht wordt daarom hoe dergelijke campagnes ondergebracht kunnen worden in een vaccinatie expertise centrum. Een centrale plek voor uitvoering van en kennisontwikkeling over vaccinaties voor zowel burgers als professionals in Zuid-Limburg.

Meerkosten COVID-19 2023	Rekening 2023 in €
Periode 1 jan - 1 jul 2023 Meerkosten	2.422.142
BCO regulier	702.352
Bemonstering regulier	180.894
Vaccinatie	1.538.896
Totaal Overige Meerkosten	552.718
Infectieziektebestrijding (IZB)	125.820
Tuberculosebestrijding (TBC)	-
Medische Milieukunde (MMK)	-
Technische Hygiënezorg (THZ) / Toezicht	-
Seksuele Gezondheid (inclusief SOA poli)	-
Reizigerszorg	-
Gezondheidsbevordering (GB)	-
Algemene Gezondheidszorg (AGZ)	-
Jeugdgezondheidszorg (JGZ), incl. Rijksvaccinatie	-
Openbare GGZ / Sociaal medische advisering	-
Veilig Thuis	-
Forensische Zorg (For)	-
Regionale Ambulance Voorziening (RAV)	-
Overig	-
Ondersteuning	426.898
Periode 1 jul t/m 31 dec doorlopende verplichtingen	142.004
Salarissen, transitievergoeding en WW	121.755
Overige personele kosten	19.876
Kosten Locaties	373
Activa	-
Overige meerkosten	-
Periode 1 jul t/m 31 dec kosten ICAM-claimen	-
Kosten Icam	-
Juridische kosten	-
Totaal	3.116.864

Invasieve groep A-streptokokken

In 2022 werd in Europa een toename van ernstige invasieve Groep A-streptokokken (iGAS) infecties gezien. Naar aanleiding van een verdubbeling van infecties in Nederland, in eerste instantie vooral bij jonge kinderen maar later ook bij volwassenen, werd de meldingsplicht voor iGAS aanzienlijk uitgebreid. Hierdoor was het mogelijk om meer contacten in het huishouden antibiotica aan te bieden ter voorkoming van een ernstige ziekte als gevolg van deze infectie. De uitbreiding van meldingscriteria heeft geleid tot een verhoging met meer dan de helft van het aantal meldingen vergeleken met voorgaande jaren. Dit heeft geleid tot een verdubbeling van het aantal gezinscontacten dat door de GGD is opgespoord en antibiotica kregen voorgeschreven.

GGDZL is kartrekker geweest bij het onderzoek met 20 andere GGD'en naar de effectiviteit van de aangepaste meldingscriteria. Het onderzoek moest antwoord geven op een aantal vragen: hoeveel contacten heeft de GGD naar aanleiding van een melding benaderd, wie heeft daadwerkelijk het advies opgevolgd om profylaxe in te nemen, inzicht in klachten binnen het gezin van de patiënt, welke gezinsleden worden ernstig ziek door invasieve groep A-streptokokken. Op basis van de resultaten van het onderzoek heeft het RIVM de meldingsplicht geëvalueerd en gecontinueerd. Tevens zijn deze op het belangrijkste congres van infectieziektebestrijding in Europa (European Scientific Conference on Applied Infectious Disease Epidemiology) gepresenteerd.

Tuberculosebestrijding

Landelijk werd in 2023 een stijging gezien van tuberculosemeldingen, ook het aantal in tbc-infecties kende een stijging. Regionaal bleef het aantal tbc-meldingen en -infecties ongeveer gelijk aan 2022. De patiëntenpopulatie, de afkomst en de soort tuberculose van de patiënten wijken regionaal niet af van het landelijke beeld.

Om een zo optimaal mogelijke tuberculosebestrijding in de regio te borgen is de samenwerking met het Maastricht UMC+ die in 2022 is gestart dit jaar verder vormgegeven. Dit gebeurde door middel van casuïstiekbespreking met specialisten. Ook met het Medisch Centrum Zuyderland is samenwerking gezocht met tbc-coördinatoren door middel van patiëntbesprekingen en casuïstiekbespreking.

Er werden locaties voor crisishulpverlening in Sittard geopend en voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen in Heerlen in het reeds bestaande asielzoekerscentrum. Bij het openen van nieuwe opvanglocaties wordt samenwerking gezocht met het medisch personeel en algemene voorlichting gegeven over tuberculose zodat snel gereageerd kan worden bij een melding op de locatie. Bron- en contactonderzoeken in verband met meldingen van tuberculose in de overige opvanglocaties vond eveneens plaats. Ook in deze gevallen werd het personeel voorgelicht over tuberculose en over het lopende bron- en contactonderzoek.

Seksuele gezondheid

Het Centrum voor Seksuele Gezondheid heeft als doel de seksuele gezondheid in de regio te verbeteren, en richt zich daarbij vooral op kwetsbare groepen in de samenleving en risicogroepen voor seksuele overdraagbare aandoeningen. Het Centrum voor Seksuele Gezondheid Limburg werkt daarin in de regio samen met andere zorgprofessionals, welzijnswerk en jeugdwerk, scholen etc.

Gonorroe

In Zuid-Limburg zien wij een stijging van gonorroe onder heterojongeren jonger dan 25 jaar die de GGD bezochten. Vanaf het derde kwartaal van 2022 is deze stijging ingezet. Opvallend is de toename van gonorroe onder de theoretisch opgeleiden (HBO/WO). Dit is specifiek de studentendoelgroep. Deze regionale stijging wordt ook landelijk gezien. Een duidelijke oorzaak die deze stijging verklaart hebben wij vooralsnog niet. Hiervoor worden een aantal interventies ingezet, zoals maandelijks monitoren van de data, tijdens de introductieweek van hogescholen en universiteit aanwezig zijn, het publiek informeren, gezond en positief seksueel gedrag stimuleren.

HPV 18+

In 2023 is een aanvullend vaccinatieprogramma voor HPV (humaan papillomavirus) opgezet voor de doelgroep 19- tot en met 29-jarigen. Een afgeronde vaccinatieserie bestaat uit 2 prikken met een tussentijd van 6 maanden. In Zuid-Limburg kregen ruim 47.000 jongeren een uitnodiging voor de HPV-vaccinatie. Er is een uitgebreide communicatiecampagne geweest, zowel landelijk als regionaal. In de regio is er aandacht besteed aan de campagne middels promotie op festivals, via de inzet van de HPV-vaccinatiebus en via radio en tv interviews. De vaccinaties zijn uitgevoerd op de Covid-locaties in Maastricht, Heerlen en Geleen en op de poli's van de afdeling Seksuele Gezondheid.

Het opkomst percentage was 20%, dit was helaas een lagere opkomst percentage dan gehoopt. Tot 1 juni 2024 is er voor de doelgroep nog de mogelijkheid om de vaccinatieserie kosteloos af te maken.

Nu Niet Zwanger

Het programma Nu Niet Zwanger (NNZ) ondersteunt vrouwen en mannen in een kwetsbare situatie bij het maken van een bewuste en geïnformeerde keuze met betrekking tot hun kindwens. Het programma heeft als doel om cliënten de regie te geven over hun kindwens en daarmee onbedoelde zwangerschappen te voorkomen. Professionals uit samenwerkingsorganisaties zijn getraind tot aandachtsfunctionaris om zelf het gesprek aan te gaan met cliënten over kindwens, seksualiteit en anticonceptie en dit onderdeel te maken van het dagelijkse werk.

Sinds 1 januari 2023 is NNZ structureel geborgd binnen het Centrum Seksuele Gezondheid. Het NNZ-netwerk is verder gegroeid en het aantal aangesloten samenwerkingsorganisaties die een NNZ aandachtsfunctionaris hebben opgeleid, is gestegen. Dit is terug te zien in het aantal aanmeldingen die ook dit jaar hoog zijn gebleven. In 2023 hebben 462 mensen deelgenomen aan NNZ, in 2022 waren dit er 460. NNZ sloot dit jaar aan bij verschillende lokale coalities in de regio om de NNZ-werkwijze toe te lichten en onderlinge samenwerkingen in de gemeente verder vorm te geven en te verstevigen. Er is daarnaast geïnvesteerd in de interne samenwerking met de Jeugdgezondheidszorg. Het trainingsaanbod werd in 2023 herzien door het landelijke team van NNZ.

Hygiëne en inspectie

Toezicht kinderopvang

Het toezicht op de kwaliteit van deze voorzieningen is een taak van de GGD. Naast deze taken houdt Hygiëne en Inspectie toezicht op diverse onderwerpen in het kader van technische hygiënezorg, met als doel het voorkomen van infectieziekten.

De toezichthouders kinderopvang van de GGD voeren minstens één keer per jaar een onderzoek uit bij elke locatie voor dagopvang en/of buitenschoolse opvang. Vanaf 2023 is gestart met gefaseerde invoering van flexibel toezicht binnen de gemeenten Heerlen, Maastricht en Sittard-Geleen. Het doel van het flexibel toezicht is om de voorspelbaarheid van het toezicht te verkleinen en meer ruimte voor maatwerk mogelijk te maken. Door deze flexibilisering kan het toezicht gericht worden ingezet en bijdragen aan het bevorderen van de kwaliteit van de kinderopvang.

Bij geregistreerde gastouders wordt er door middel van een steekproef beoordeeld of de opvang veilig en verantwoord is. In navolging van het kabinetsbesluit om met ingang van 1 januari 2022 toezicht en handhaving te intensiveren. In 2023 is bij 50% van alle gastouders in Zuid-Limburg een onderzoek uitgevoerd. Binnen een periode van drie jaar dient 100% van de gastouders bezocht te worden.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Kennisbank VNG Naleving en GGD GHOR Nederland adviseren gemeenten en GGD'en vanaf 2019 om herstelaanbod als methode te gebruiken; zij hebben hiervoor een handreiking opgesteld. Herstelaanbod is het aanbod van de toezichthouder aan de houder om binnen de tijd van het opstellen van het concept-inspectierapport een geconstateerde overtreding te herstellen. In 2023 is door de GGD Zuid Limburg het herstelaanbod geëvalueerd en in samenspraak met alle gemeenten is de werkwijze verder verruimd. Door deze verruiming, in combinatie met o.a. de invoering van het flexibel toezicht en maatschappelijke problemen die spelen waaronder het landelijke personeelstekort, is er in 2023 meer herstelaanbod aangeboden. In 2023 werd er 205 keer herstelaanbod aangeboden, in 2022 was dit 142 keer.

Calamiteitentoezicht Wmo

In opdracht van de zestien Zuid-Limburgse gemeenten voert de GGD het calamiteitentoezicht Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) uit. De werkwijze voor het beoordelen van calamiteitenonderzoeken is in 2023 door de toezichthouders Wmo herzien. Hierop aansluitend is de beoordelingsrapportage hernieuwd, hetgeen bijdraagt aan een uniforme werkwijze binnen de unit Hygiëne en Inspectie. Verder is het meldprotocol en de handvatten voor intern onderzoek en intern onderzoek suïcide geactualiseerd.

Opvallend is dat in 2023 meer meldingen zijn gedaan over grensoverschrijdend gedrag ten opzichte van voorgaande jaren. Het is opmerkelijk, dat net als vorig jaar, door de vele Wmo-aanbieders in Zuid-Limburg slechts weinig calamiteiten gemeld zijn. Ook valt op dat slechts door een kleine groep zorgaanbieders gemeld wordt. Ten opzichte van 2022 zit hier een minimaal stijgende lijn in. Ook landelijk is het aantal meldingen laag en wordt zelfs een dalende lijn gezien; dit blijkt uit onderzoek van GGD Utrecht.

Technische hygiënezorg

De GGD voert jaarlijks conform afspraken met de gemeenten technische hygiënezorg (THZ) taken uit, hieronder valt het uitvoeren van inspecties bij seksbedrijven, asielzoekerscentra, dak- en thuislozen, kinderboerderijen, de advisering bij publieksevenementen en vergunningverlening tatoeëren en piercen.

Advisering publieksevenementen

In Limburg vinden jaarlijks veel evenementen plaats. Om te zorgen dat een Zuid-Limburgs evenement gezond en veilig verloopt, adviseert de GGDZL de gemeenten over zorg op evenementen en over een veilige en gezonde leefomgeving. Het advies wordt gegeven op basis van de landelijke hygiënerichtlijn evenementen. De evenementenorganisator (degene aan wie de vergunning wordt verleend) is primair verantwoordelijk voor het nemen van maatregelen om de gezondheid van bezoekers, deelnemers en omstanders te waarborgen. De organisator moet zich houden aan de eisen in de vergunning en is verantwoordelijk voor het hygiënisch werken op het evenement. Om de advisering te optimaliseren wordt nauw samengewerkt binnen de GGD door de GHOR Zuid-Limburg, deskundigen infectiepreventie en de THZ-deskundige.

Seksbedrijven

De GGD Zuid Limburg voert jaarlijks inspecties uit bij seksbedrijven om de verspreiding van infectieziekten zoals seksueel overdraagbare aandoeningen te voorkomen. De inspectie vindt plaats op basis van de landelijke hygiënerichtlijn voor seksbedrijven. De bevindingen worden vastgelegd in een inspectierapport. Ten behoeve van de vergunningsaanvraag ontvangen de gemeenten een advies op basis van gedane constatering. Tevens ontvangen de betreffende gemeenten een advies over mogelijke acties die zij kunnen ondernemen.

Medische milieukunde

Medische milieukunde (MMK) houdt zich bezig met de interactie tussen milieufactoren en gezondheid en krijgt hierover zeer diverse en complexe vraagstukken ter beoordeling voorgelegd. Het belangrijkste doel van de medische milieukunde is het beschermen en bevorderen van de gezondheid van burgers door risico's van milieufactoren te beperken en positieve omgevingsfactoren te stimuleren.

Burgervragen

MMK ontvangt regelmatig vragen van burgers over gezondheid in relatie tot hun omgeving. Zowel in huis als buitenshuis zijn er milieufactoren die invloed kunnen hebben op de gezondheid. Burgers bellen MMK met vragen, voor advies of voor meer informatie. Binnenshuis, oftewel in het binnenmilieu, kunnen bewoners last hebben van vocht en schimmel. De bewoners nemen dan contact op over mogelijke gezondheidsrisico's en voor informatie over hoe ze de schimmel het beste kunnen verwijderen en voorkomen. MMK helpt burgers ook met andere vragen, onder andere over geluidshinder, asbest, of PUR isolatie. Soms is hiervoor een huisbezoek noodzakelijk of aanvullende informatie van het RIVM of de uitvoeringsdienst.

In 2023 was kwik een actueel onderwerp. Het verkopen van producten met kwik erin, zoals kwikbarometers of -thermometers, is al bijna 20 jaar verboden. Mensen kunnen deze, vaak antieke, producten wel nog in huis hebben. Soms kan het gebeuren dat de kwikbarometer gaat lekken of kapot valt. Wij adviseren dan over het veilig opruimen van kwik en geven uitleg over de mogelijke gezondheidsrisico's van kwik.

Vragen over het buitenmilieu gaan bijvoorbeeld over de bezorgdheid over luchtkwaliteit, geurhinder of hitte. Vragen over houtstook, eikenprocessierups, of overlast door de industrie worden ook gesteld.

Gezondheid en milieu: bodemcasuïstiek

In 2023 heeft de unit MMK vanuit gemeenten verzoeken gekregen om een gezondheidskundige risicobeoordeling te maken en advies te geven over bodemverontreinigingen. De oorsprong van de verontreinigingen was erg divers. Waar in het ene geval de bodem was verontreinigd met zware metalen, was in het andere geval de bodem en het grondwater verontreinigd met vluchtige stoffen afkomstig van voormalige industrieën. Naar aanleiding van deze bodemverontreinigingen heeft MMK gezondheidskundige risicobeoordelingen uitgevoerd om de mogelijke gezondheidseffecten in beeld te brengen.

In enkele gevallen werd door de verontreiniging een mogelijk gezondheidseffect verwacht voor de bewoners rondom de verontreiniging. In die gevallen heeft MMK naast de beoordelingen ook adviezen gegeven over hoe de gezondheidsrisico's beperkt kunnen worden en hoe de bewoners het beste geïnformeerd kunnen worden.

In overleg met gemeenten is MMK aanwezig geweest op bewonersavonden om tekst en uitleg te geven over de gezondheidskundige risicobeoordeling die zij heeft uitgevoerd en wat de risico's voor de omwonenden zijn.

Gezonde leefomgeving

Door de uitdagingen waar we als maatschappij voor staan, denk aan klimaatverandering, woningnood, energietransitie krijgt het onderwerp gezonde leefomgeving steeds meer aandacht. GGDZL werkt samen met de Zuid-Limburgse gemeenten aan het formuleren van een gezamenlijk ambitie op het terrein van de gezonde leefomgeving. De ambitie is om inwoners van Zuid-Limburg een gezonde, groene en veilige leefomgeving te bieden die hen beschermt tegen negatieve milieueffecten en uitnodigt tot gezond gedrag. Daarnaast heeft in 2023 onderzoek plaatsgevonden naar de gezonde leefomgeving, samen met onder meer de Universiteit Maastricht, Zuyd Hogeschool en de gemeente Kerkrade. Onderzocht is hoe een checklist kan bijdragen aan het meenemen van gezondheid als een robuuste waarde in ruimtelijke ontwikkelingen.

Projecten

De GGD levert een bijdrage aan verschillende projecten. De projecten hebben uiteenlopende thema's, van klimaat en luchtverontreiniging tot het verbeteren van het binnenklimaat in woningen. In 2023 is onder andere een bijdrage geleverd aan het project 'WELLBASED' van de gemeente Heerlen. In dit meerjarige project wordt onderzocht of maatregelen om energiearmoede te bestrijden positief bijdragen aan het binnenklimaat van een woning en de gezondheid van de deelnemers.

In navolging hiervan is het project 'Chipmunk Home' gestart in samenwerking met het bedrijf Chipmunk en diverse woningcorporaties in heel Limburg. Binnen dit project monitoren we het binnenklimaat van woningen om bewoners inzicht te geven in kwaliteit van het binnenklimaat van hun woning. Een ongezond binnenklimaat is niet goed voor de gezondheid van de bewoners. Door middel van een app proberen we bewoners met behulp van gerichte meldingen en via *e-learning* te informeren over een gezond binnenklimaat en hoe dit kan bijdragen aan de gezondheid.

Publieke gezondheid

De gemeente is verantwoordelijk voor de (publieke) gezondheid van haar inwoners. De Wet publieke gezondheid schrijft voor welke taken de gemeenten aan de GGD moeten toewijzen. De taken die de GGD'en uitvoeren kunnen variëren per regio omdat zij inspelen op de lokale en regionale behoeften in gemeenten. De gemeenten in Zuid-Limburg richten zich specifiek op het terugdringen van de gezondheidsachterstanden met het programma Trendbreuk en het regionale gezondheidsbeleid 'Zuid Springt eruit'.

Inzicht in gezondheidssituatie via gezondheidsmonitors, -atlas en -panels

De afdeling Kennis en Innovatie (K&I) ondersteunt gemeenten op allerlei manieren bij haar gezondheidsbeleid. Door de inzet aan programma's als Trendbreuk, Kansrijke Start, Keigezond et cetera, het doen van onderzoek en beleidsadvisering draagt zij bij aan de verbetering van de publieke gezondheid in Zuid-Limburg. GGDZL maakte in 2023 voor elke gemeente een kennisdocument '[Naar een gezond en actief leven ...](#)' als basis voor het gemeentelijke plan van aanpak GALA.

Bij het onderbouwen en evalueren van beleid wordt steeds meer gebruikt gemaakt van data op een zo lokaal mogelijk niveau. Daartoe monitort K&I al jaren de gezondheid van de inwoners van Zuid-Limburg. Meerdere monitors worden daarvoor gebruikt. Nieuw is de kindmonitor, deze is in 2023 voor het eerst als pilot uitgevoerd in vier gemeenten om meer inzicht te krijgen in de doelgroep 0 tot 12 jaar. De resultaten zijn begin 2024 beschikbaar. De gezondheidsmonitor jeugd 2023 is in het najaar bij 20 scholen onder meer dan 6.000 jongeren afgenomen via ene online vragenlijst. Dit gebeurt bij de tweede en vierde klassen in het voortgezet onderwijs. Met de MBO-monitor 2023 ondervangt de GGD de omissie dat studenten van het middelbaar beroepsonderwijs structureel buiten de landelijke monitors vallen. Terwijl dit een grote en belangrijk groep vormt in Zuid-Limburg. Om goed inzicht in hun gezondheidssituatie te krijgen zijn deze jongeren voor het eerst bevraagd op gezondheid, leefstijl, mentaal welbevinden en sociale media-gebruik. 1500 studenten hebben de vragenlijst ingevuld, 30 studenten zijn geïnterviewd. In het voorjaar 2024 publiceren we de resultaten.

In 2022 is de Corona gezondheidsmonitor jongvolwassenen afgenomen. Dit is de leeftijdsgroep tussen 16 en 25 jaar. Deze monitor is het eerste landelijke onderzoek dat de daadwerkelijke impact meet op gezondheid en het welzijn van jongvolwassenen van de COVID-periode. De [resultaten](#) werden in 2023 gepresenteerd. In hetzelfde jaar was de afname van de extra Corona gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen. In 2023 ontvingen de gemeenten een rapport en tabellenboek, met kernboodschappen per gemeente. Op de [Gezondheidsatlas Zuid-Limburg](#) presenteert de GGDZL sinds 2017 cijfers en gezondheidsinformatie over de gezondheid en het welzijn van de inwoners. Deze atlas wordt vernieuwd waardoor er meer mogelijkheden zijn om gegevens van gezondheidsonderzoeken te presenteren. Ook kan GGDZL proactiever inspelen op behoeften van gemeenten.

Vijf jaar Kansrijke Start: de successen in Zuid-Limburg

De eerste 1000 dagen van een kind zijn cruciaal voor een goede start en goede gezondheid op latere leeftijd. Kansrijke Start ondersteunt ouders om hun kind een goede start in het leven te geven.

In oktober 2023 was de landelijke jubileumweek Kansrijke Start, ter ere van het vijfjarig bestaan van het landelijke programma. Op 31 oktober vierden we ook in Zuid-Limburg vijf jaar Kansrijke Start middels een Kennisfestival Kansrijke Start. Met veel partners werd teruggeblikt op de samenwerking tussen verschillende organisaties, zorgprofessionals en hulpverleners en de vele ouders die we bereikten.

Euregionale samenwerking

Voortbouwend op het succes van eerdere edities van de euregionale Gezondheidsmonitor Jeugd in de Euregio Maas-Rijn, werd het initiatief in 2023 uitgebreid naar de Euregio Rijn-Maas-Noord. De Euregionale Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 werd in het najaar gelijktijdig met de Gezondheidsmonitor Jeugd uitgevoerd onder leerlingen uit de tweede en vierde klas van het voortgezet onderwijs in de deelnemende regio's in Duitsland, Nederland en België.

Op de Euregional Health Atlas presenteert de GGD sinds 2019 in samenwerking met EuPrevent en Euregionale partners cijfers en informatie over de gezondheid en het welzijn van de inwoners van de Euregio Maas-Rijn (EMR).

In het project PROFILE heeft de GGDZL meegewerkt aan de preventie en het verkleinen van eenzaamheid bij ouderen uit de Euregio Maas-Rijn. Zeven projectpartners, onze netwerkpartners en een gevarieerde groep van betrokkenen uit de hele Euregio Maas-Rijn hebben hun krachten gebundeld om het bewustzijn van de gevolgen van eenzaamheid te vergroten, om de beste praktijkvoorbeelden en ontwikkelingen op dit gebied te delen tussen partners in België, Nederland en Duitsland en om professionals en vrijwilligers te trainen in hun dagelijkse aanpak van het probleem. De resultaten van PROFILE zijn gepubliceerd.

Academische Werkplaats Publieke Gezondheid

De Academische Werkplaats Publieke Gezondheid (AWPG) ontwikkelt, deelt en past kennis toe ten behoeve van de publieke gezondheid. Een greep uit de activiteiten betreft:

- Oplevering resultaten uit onderzoek naar condities voor succesvolle toepassing Gezonde School-aanpak, video met successen Limburg4zero (thuis-afname testen voor soa en hiv om de drempel naar seksuele gezondheidszorg te verlagen), en start van het project 'Versterking kennisinfrastructuur gezondheidsbevordering en preventie' rondom implementatie vier ketenaanpakken uit GALA/IZA.
- Kennisdeling, onder andere door het organiseren van een refereerbijeenkomst over de Gezonde Leefomgeving en het delen van de nieuwsbrief AWPG onder een breed publiek.
- Verbinder en initiator van diverse (regionale) netwerken en samenwerkingsverbanden, zoals het Consortium Academische Werkplaatsen Publieke Gezondheid Infectieziekten (Nijmegen, Amsterdam, Rotterdam, Leiden en Maastricht) (CAPI) om academisering bij de GGD'en te versterken op het vlak van infectieziektebestrijding. Maar ook het leveren van expertise over monitoring en evaluatie voor onder andere Trendbreuk (waaronder Kansrijke Start), uitvoeringsplannen GALA en het regiobeeld/regioplan IZA.

Gezondheidsbevordering

De adviseurs gezondheidsbevordering zijn actief geweest als coördinator en projectleider in verschillende programma's die zich richten op de jeugd en de omgeving van de jeugd. De aanpak JOGG (gezonde jeugd, gezonde toekomst), Gezonde School, Gezonde Basisschool van de Toekomst, Jong Leren Eten, Gezonde Kinderopvang, Keigezond e.d. zijn voorbeelden van de doorgaande lijn kinderopvang-primair onderwijs-voortgezet onderwijs-middelbaar beroepsonderwijs.

Nadat in 2013 de eerste school in Zuid-Limburg het vignet Gezonde School ontving, heeft in 2023 de 100^e school het vignet behaald. Het gaat hier om het welbevinden, de voeding of beweging van de jeugd.

Keigezond Limburg is een ketenaanpak voor kinderen met overgewicht. Meer dan 250 kinderen in Limburg deden mee aan de pilot Keigezond, die vanaf 2024 uit de basiszorgverzekering vergoed wordt. Keigezond is in 2023 genomineerd voor de VGZ Samen Voorop Award.

Sociaal medische advisering

GGDZL is zich van oudsher actief als adviseur sociaal medische voorzieningen (SMA) en uitvoerder van medische keuringen daar waar gemeentelijke voorzieningen aan burgers worden verstrekt. De advisering biedt gemeenten ondersteuning om de beschikbare middelen efficiënt in te zetten zodat mensen met een beperking zelfstandig kunnen functioneren en zo goed mogelijk kunnen participeren in de samenleving.

De dienstverlening van SMA is onder druk gekomen vanwege personele tekorten en de huidige tekorten op de arbeidsmarkt. Ook voor de toekomst is deze niet gegarandeerd. Daarbij speelt een rol dat dit product (geen wettelijke taak) niet door alle 16 gemeenten in gelijke mate wordt afgenomen bij de GGD. Deze optelsom van factoren is de reden dat de GGD in overleg met de gemeenten de dienstverlening gaat beëindigen. In samenspraak met de gemeenten draagt de GGD zorg voor een correcte afhandeling en overdracht tot het moment dat deze een alternatief hebben gevonden.

Openbare geestelijke gezondheidszorg

Voor mensen in een kwetsbare situatie is deelnemen aan de samenleving niet vanzelfsprekend. Ze hebben vaak meerdere problemen en vinden het moeilijk om goed voor zichzelf te zorgen. Denk hierbij aan mensen met verward gedrag, daklozen, verslaafden en onverzekerden, maar ook mensen met een lichamelijk, psychische of verstandelijke beperking. Door hun gedrag veroorzaken ze vaak overlast en kunnen ze een gevaar vormen voor zichzelf of hun omgeving. Voor veel van deze mensen geldt dat zij niet makkelijk de weg vinden naar hulp, geen hulpvraag stellen of zelfs zorg mijden.

Oprichting Commissie Zorg & Veiligheid

GGDZL verzorg voor de gemeenten in de Westelijke Mijnstreek en Maastricht-Heuvelland het vangnet openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ-vangnet), ook wel bemoeizorg geheten. Dit is een meldpunt speciaal voor mensen die zelf geen hulp zoeken en zorgwekkend gedrag vertonen. In opdracht van de Commissie Zorg & Veiligheid is gestart met de ontwikkeling van een eenduidige, inhoudelijke visie op en aanpak van bemoeizorg. Daarvoor zijn de verschillende werkwijzen in de subregio's in beeld gebracht. GGDZL en Mondriaan zijn als uitvoerende organisaties meer gaan samenwerken en zullen ook op basis van de analyse een voorstel aan de commissie voorleggen.

Wijk-GGD'er

In de Commissie Zorg & Veiligheid is besloten dat in het kader van de aanpak van mensen met verward gedrag een subsidieaanvraag wordt ingediend voor vroegsignalering en opvolging in de wijk. Vanuit GGDZL is een aanvraag ingediend bij ZonMW voor 3 Wijk-GGD'ers voor Zuid-Limburg. De Wijk-GGD'er is de verbindingsofficier tussen vele lokale en regionale partijen om gepaste zorg en ondersteuning te bieden in de aanpak voor mensen met verward gedrag. Eind 2023 kwam het bericht van de toekenning. Dit is een impuls in de aanpak van mensen met onbegrepen gedrag en vooral vanuit preventief oogpunt.

Forensische geneeskunde

Forensische geneeskunde zorgt voor een objectief medisch dossier over doodsoorzaken, letsels en de gezondheidstoestand van slachtoffers, verdachten en daders. De medische discipline staat ten dienste van gemeenten, politie en justitie. De forensisch arts werkt uitsluitend in opdracht van gemeente, politie en justitie.

Op weg naar Forensische Dienst Limburg

In de afgelopen jaren is duidelijk geworden dat de dienstverlening forensische geneeskunde een andere organisatie vergt. Het aantal geregistreerde forensisch artsen in Nederland neemt af. Ondanks landelijke promotiecampagnes, een nieuwe opleiding en aantrekkelijk werkgeverschap, is dit een trend die al jaren geleden is ingezet. Het is noodzakelijk dat GGD'en samenwerken om de dienst 24/7 beschikbaar te houden. De GGD'en van Limburg-Noord en Zuid-Limburg zijn daarom een project gestart in 2021 om de beide diensten samen te voegen. Dat heeft geleid tot bouwstenen voor samenwerking en maatregelen om de forensisch medische expertise veilig te stellen - alles gericht op een toekomstbestendige forensische dienstverlening. In 2023 is toegewerkt naar een Forensische Dienst Limburg, waarbij de twee Limburgse GGD'en nauw samenwerken en samen verantwoordelijk zijn voor de forensische geneeskunde (FG).

Aanbevelingen commissie Hoes

De commissie Hoes heeft in 2017 aan de Tweede Kamer het adviesrapport 'Toekomst voor de forensische geneeskunde' aangeboden, waarin zij aanbevelingen doet over een toekomstbestendige, kwalitatief goede en financieel beheersbare uitvoering van de forensische geneeskunde. Forensische geneeskunde en lijkschouw worden daarin als overheidstaak gezien en niet geschikt geacht voor de commerciële markt of aanbesteding. Medische arrestantenzorg daarentegen wordt als afzonderlijke discipline gezien. Volgens de commissie is het een private taak vanuit een publieke verantwoordelijkheid die kan worden aanbesteed. De politie is in 2023 opnieuw gestart met een aanbesteding voor de medische arrestantenzorg. Verwacht wordt dat in mei 2024 de gunning plaatsvindt en in 2025 de implementatie.

GHOR

De Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR) Zuid-Limburg verbindt partners tussen zorg en veiligheid. Samen met geneeskundige- en veiligheidspartners zorgt de GHOR voor een goede voorbereiding op een crisis of ramp. Tijdens een crisis of ramp coördineert de GHOR de inzet van de zorgorganisaties in de regio. Hierdoor wordt de zorgcontinuïteit in de regio geborgd. De patiënt krijgt snel de juiste zorg op de juiste plek. Tevens ondersteunt de GHOR het besluitvormingsproces tijdens een crisis door het delen van informatie en vertegenwoordiging van het geneeskundige netwerk bij veiligheidspartners (veiligheids-regio, brandweer, gemeenten en politie).

Informatiemanagement in de zorgketen

Bij het voorkomen van ongevallen en rampen is crisiscommunicatie van cruciaal belang. Na de hoogwaterramp van juli 2021 en de Covid19 crisis is het belang van een goede informatievoorziening naar alle zorgpartners benadrukt. De GHOR Zuid-Limburg pakt dit in nauwe samenwerking met de GHOR Limburg-Noord en het Netwerk Acute Zorg op door de informatievoorziening te verbeteren in de fase van risicomonitoring en crisisbeheersing.

Tijdens de risicomonitoring en crisisbeheersing kunnen zorgpartners gebruik maken van verschillende informatieplatformen die in de infographic te zien zijn en onderstaand worden toegelicht.

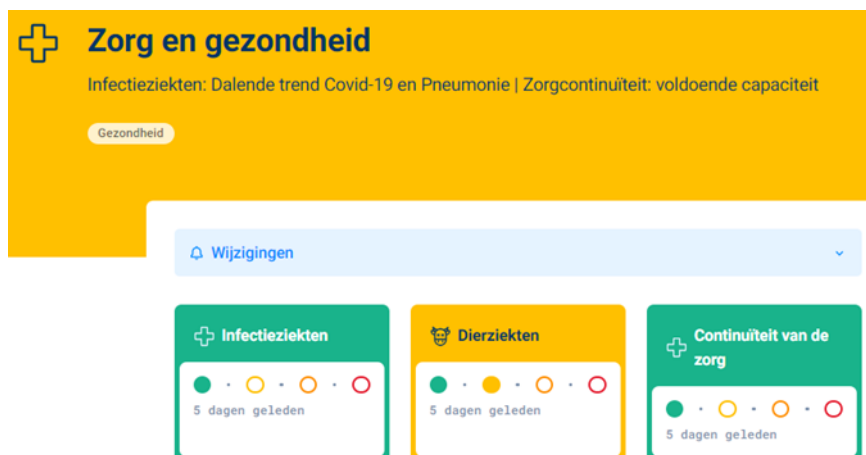
Risicomonitoring

Begin 2023 is het samenwerkingsplatform Zorgpartners Limburg opnieuw ingericht waarbij de focus ligt op:

1. Het komen tot een gedeeld landelijk en regionaal situatiebeeld van de acute en niet-acute zorg;
2. Het delen van plannen en procedures, denk aan continuïteitsplannen, instructies en formulieren. Landelijke en regionale informatie wordt gedeeld per thema;
3. Een plek om kennis en ervaringen te delen door onderling vragen aan alle zorgpartners te stellen. Via vraag en antwoord kunnen deze vragen worden geplaatst.

Er wordt een nieuwsbrief regelmatig gedeeld met de zorgpartners over relevante ontwikkelingen op het gebied van Risicomonitoring en Crisisbeheersing. Ook wordt nieuwe landelijke of regionale planvorming beschreven. Bovendien worden toekomstige data van relevante bijeenkomsten gedeeld, evenals een terugblik op evenementen gegeven.

Daarbij geeft Het Veiligheidsbeeld Limburg inzicht in de actuele risico's en dreigingen en signaleert verhoogde dreigingen waarop geanticipeerd kan worden. De GHOR geeft binnen het Veiligheidsbeeld invulling aan de tegel 'Zorg en gezondheid'. Hierin worden de ontwikkelingen rond infectieziekten, dierziekten en zorgcontinuïteit wekelijks bijgehouden.

Informatiedeling tijdens de crisisbeheersingsfase

Om de informatiedeling tijdens de crisisbeheersingsfase te verbeteren is in 2023 een doorstart gemaakt met het project 'Zorg voor Verbinding'. Het project Zorg voor Verbinding ontwikkelt een informatiemanagement systeem voor en met alle zorgpartners in Limburg. Dit systeem richt zich op het verzamelen en delen van informatie tijdens een crisis of ramp, vanaf GRIP 2. Zorgpartners kunnen hierdoor actief meelesen met het multidisciplinair situatiebeeld en geografisch plot van de Veiligheidsregio. Bovendien is er inzicht in het geneeskundige totaalbeeld en de situatie in andere zorgsectoren. Daarnaast zijn zorginstellingen in staat de eigen situatie en knelpunten te delen. Met als resultaat dat informatie tijdens een crisis sneller gedeeld kan worden en er beter op geanticipeerd kan worden.

Zorgrisicoprofiel

In 2023 is de GHOR Zuid-Limburg in samenwerking met GHOR Limburg-Noord, het Netwerk Acute Zorg en alle zorgorganisaties in Limburg aan de slag gegaan met het Zorgrisicoprofiel.

Een Zorgrisicoprofiel is een document dat per Veiligheidsregio weergeeft welke soort incidenten de grootste impact hebben op de zorg. Het Zorgrisicoprofiel kan beschouwd worden als een aanvulling op het Regionaal Risicoprofiel (RRP) en het Provinciaal Risicoprofiel. Het RRP stelt elke regio op conform de Wet Veiligheidsregio's. Het Provinciaal Risicoprofiel is voortgekomen uit de intensievere samenwerking tussen de Veiligheidsregio's Limburg-Noord en Zuid-Limburg. Het Zorgrisicoprofiel bouwt voort op deze nauwe samenwerking.

Het doel van het Zorgrisicoprofiel is dat er voor zorgorganisaties die ieder voor zich voorbereiden op mogelijke rampen en crisis een overkoepelend beeld is op risico's en mogelijkheden voor de gehele zorgketen en wat de onderlinge afhankelijkheid is tussen organisaties.

Waarom een zorgrisicoprofiel?

In Limburg treffen zorgorganisaties los van elkaar voorbereidingen op mogelijke rampen en crises. Tot nu toe ontbreekt hierbij het overkoepelende beeld op wat risico's en mogelijkheden zijn voor de gehele zorgketen en wat de onderlinge afhankelijkheden zijn tussen zorgorganisaties. Het Zorgrisicoprofiel maakt dit inzichtelijk. Daarmee wordt het mogelijk om gezamenlijk prioriteiten te stellen bij het ontwikkelen van beleidsplannen en het opleiden, trainen en oefenen voor de meest risicovolle incidenttypen.

Samen hebben GHOR Zuid-Limburg, GHOR Limburg-Noord, Netwerk Acute Zorg en de zorgorganisaties in Limburg in een interactieve bijeenkomst zes incidenttypen gekozen en voor elk van deze incidenttypen is in samenwerking met verscheidene zorgorganisaties een incidentbeschrijving opgesteld.

GHOR gaat over naar Veiligheidsregio Limburg

De GHOR zal per 1 januari 2025 onderdeel uitmaken van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Gedurende 2023 zijn voorbereidende werkzaamheden gestart om de officiële overgang soepel te laten verlopen. Dit gebeurt vanwege de toenemende druk en de noodzaak om de crisisbeheersing in Zuid-Limburg verder te versterken. Ook vanwege de positie die de GHOR op dit moment binnen de GGD inneemt, die door het vertrek van de ambulancezorg (fusie van Zuid-Limburg en Noord-Limburg) niet meer onderdeel is van een eigenstandige afdeling (voorheen Acute Zorg). De taak van de GHOR sluit niet meer direct aan bij het domein van preventieve gezondheidszorg, maar horen meer thuis bij die van de veiligheidsregio.

2.3 Programma Jeugdgezondheidszorg

De jeugdgezondheidszorg (JGZ) verricht preventie voor jeugdigen tot 18 jaar. Het aanbod, vastgelegd in het basispakket JGZ, bestaat uit het rijksvaccinatieprogramma, screeningprogramma's, voorlichting en advies ter preventie van ontwikkelingsachterstanden. De JGZ volgt systematisch de psychosociale en fysieke ontwikkeling van alle kinderen, analyseert en beoordeelt deze en biedt op basis hiervan input voor jeugdbeleid.

Toename kinderen die recht hebben op jeugdgezondheidszorg

JGZ heeft als doel gezond opgroeien van de Zuid-Limburgse kinderen, zodat kinderen actief (kunnen) deelnemen aan onze samenleving. De ambitie van JGZ is om de groep gezonde kinderen groter te maken dan die nu is en de zorg vooral daar in te zetten waar die het hardst nodig is. Daarmee willen we kansengelijkheid op een goede gezondheid vergroten. Er zijn meer dan 100 duizend kinderen met een kinddossier in het digitale systeem, waarvan de meesten bij JGZ in zorg zijn. Er is sprake van een toename van kinderen in zorg van circa 1.000 kinderen vanwege de uitbreiding van activiteiten, zoals de inhaal HPV-vaccinatie bij jongeren en de groep nieuwkomers (kinderen van asielzoekers, van statushouders en van Oekraïense vluchtelingen), terwijl er niet meer kinderen geboren zijn. De kinderen van Oekraïense vluchtelingen zijn deels opgenomen in de reguliere dienstverlening.

Van alle geboren baby's in Zuid-Limburg (4.608) heeft het merendeel een hielprik en gehoorscreening gehad. De toestemmingsprocedure voor wetenschappelijk onderzoek naar de hielprik is veranderd. Werd eerst gevraagd of ouders bezwaar hebben, vanaf 1 januari wordt toestemming gevraagd. Dit is nodig om de voldoen aan de privacywetgeving.

Doorontwikkeling reguliere dienstverlening: passende zorg op maat

Het JGZ dienstverleningspakket is in 2023 verder doorontwikkeld. Geheel in lijn met het vernieuwde Landelijk Professional Kader (LPK) ligt de nadruk op aansluiten bij waar behoefte aan is en doen wat nodig is. Per kind wordt de juiste afweging gemaakt. Dat gebeurt op basis van (wetenschappelijke) kennis en de eigen praktijkervaringen, gecombineerd met de wensen en behoefte van de jeugdige en ouder zelf. Zo beslis je samen, doe je wat werkt én kun je kinderen die een steuntje in de rug nodig hebben iets extra's bieden. Dit is passende zorg op maat. Hiervoor is een aantal wijzigingen doorgevoerd in de JGZ-dienstverlening (frequentie van de contactmomenten, het sturen van digitale nieuwsbrieven aan ouders met opgroeiende kinderen, taakherschikking van JGZ-functies van arts naar speciaal opgeleide verpleegkundige, toegang tot de GroeiGids-chat voor ouders).

Bijdrage aan Trendbreuk

JGZ levert, naar haar reguliere preventie inzet, een belangrijke bijdrage aan het keren van de ongezonde trend in Zuid-Limburg met het inlopen van gezondheidsachterstanden. Primair de doelstelling van het programma Trendbreuk.

Dalende trend vaccinatiegraad

Al enkele jaren is er een gestaag dalende trend in de vaccinatiegraad: gemiddeld 1-3% lager dan in 2022. Het RIVM houdt dit bij en probeert dit te verklaren. Het lagere aantal vaccinaties kan liggen aan het feit dat het een deel van de gegeven vaccinaties anoniem ontvangt. Dit gebeurt als mensen geen toestemming geven om hun gegevens met het RIVM te delen. Ook rapporteert het RIVM dat landelijk minder tieners een vaccinatie halen en iets meer ouders van jonge kinderen negatiever denken over vaccineren. Ook JGZ ziet deze dalende trend en deelt de zorgen van het RIVM. Een hoge vaccinatiegraad (90%) is belangrijk om mensen tegen ernstige ziekten te beschermen en uitbraken van ziekten te voorkomen. Deelname aan het rijksvaccinatieprogramma is gratis in Nederland en via JGZ beschikbaar voor iedereen. Enkele gemeenten zijn onder de kritische grens gekomen en enkele gemeenten bewegen richting die grens. JGZ heeft activiteiten gestart om structureel inzicht te krijgen in verandering in vaccinatiedeelname.

Maternale vaccinaties

Naast het vaccineren tegen kinkhoest is JGZ ook begonnen met het toedienen van de griepvaccinatie bij zwangere vrouwen. Omdat dit pas kortgeleden opgestart is, zien we nog maar een bescheiden aantal van 234 zwangere vrouwen die hier gebruik van heeft gemaakt.

2.4 Programma Veilig Thuis

Ieder mens heeft recht op een veilig thuis en een stabiele leefomgeving. Door huiselijk geweld, kindermishandeling, ouderenmishandeling en seksueel geweld, is dit niet voor iedereen vanzelfsprekend. Veilig Thuis is er voor iedereen die met geweld in afhankelijkheidsrelaties te maken heeft. We geven advies, bieden een helpende hand, doorbreken acuut onveilige situaties en zetten mensen in beweging. Veilig Thuis werkt vanuit risico-gestuurde ketensamenwerking, dat wil zeggen eerst werken aan directe veiligheid, dan zorg voor stabiele veiligheid. Dit met als motto: een veilig thuis, dat doen we samen! Veilig Thuis is het advies- en meldpunt voor geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) en biedt advies en ondersteuning aan iedereen die hiermee te maken heeft: burgers én professionals. Veilig Thuis is 24 uur per dag, 7 dagen per week bereikbaar.

Professionalisering en doorontwikkeling medewerkers

Medewerkers van Veilig Thuis (VT) zijn vanuit een professionele houding zeer geëngageerd aan hun werk. Van medewerkers wordt ook verwacht zich professioneel te blijven ontwikkelen. Daar is continue aandacht voor. Door middel van een caseloadmonitor kan elke medewerker volgen hoe efficiënt de taken worden uitgevoerd. Daaruit blijkt dat er een optimale inzet is gepleegd van en door de medewerkers ten behoeve van de cliënten van Veilig Thuis. Het betekent niet dat in alle casuïstiek de veiligheid (duurzaam) is hersteld, maar wel dat er opvolging is gegeven aan een adviesvraag of melding conform het handelingsprotocol gericht op herstel van acute en/of duurzame veiligheid. Door gestructureerde inzet op werkbegeleiding van de medewerkers en het aanbieden van (bij)scholing kunnen medewerkers optimaal functioneren en rekenen op begeleiding of sturing waar nodig. De organisatiestructuur van VT is versterkt. Er is een nieuwe indeling van medewerkers gemaakt in gebiedsteams waaraan bovendien een gedagswetenschapper en vertrouwensarts zijn gekoppeld. Zo zijn alle disciplines op gebiedsniveau inzetbaar en wordt de samenwerking met lokale partners verbeterd doordat duidelijk is wie binnen dat gebied werkzaam is. Binnen de afdeling wordt optimaal samengewerkt: nieuwe collega's volgden de basisopleiding en werden begeleid om zo snel mogelijk mee te kunnen draaien in het team. Vanuit het begrip 'lerend werkend' is de dienstverlening continu naar een hoger plan getild. Zo is er een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd en daaruit blijkt dat de cliënten de inzet van Veilig Thuis als voldoende ervaren. Ook werden 19 klachtgesprekken gevoerd. Deze feedback is gebruikt om de dienstverlening verder te verbeteren. Conform de cyclus plan-do-check-act is doorlopend de werkbaarheid, haalbaarheid en effectiviteit van de werkprocessen geëvalueerd in 2023. Ook is met netwerkpartners aandacht aan de samenwerking besteed om deze naar een hoger plan te tillen. Niet alleen is op deze wijze de samenwerking met netwerkpartners geoptimaliseerd, maar is ook de samenwerking met GGD-afdelingen versterkt.

Professionalisering en doorontwikkeling middelen

Er is veel aandacht besteed aan tools en methodieken om verbetering van de interne organisatie en werkwijze te realiseren. Dat gaat van het registratiesysteem tot aan een dashboard per medewerker. Ook is de zichtbaarheid en benaderbaarheid van VT bevorderd. Dat betreft de leesbaarheid van brieven aan cliënten en foldermateriaal, het aanbieden van informatiematerialen, de berichten op sociale media en de bijdrage aan campagnes om aandacht te vragen voor het belang van signaleren en bewustwording over diverse vormen van geweld te vergroten. Voorbeelden hiervan zijn de Orange The World campagne tegen geweld tegen vrouwen en meisjes en de campagne Knuffels kunnen niet praten van de Beweging Limburg Tegen Kindermishandeling. In het kader van professioneel werken zijn er effectieve werkwijzen en methodieken ontwikkeld en geïmplementeerd. Zo is er in een pilot met 90 kinderen gesproken conform het NICHD-protocol. Dit is een wetenschappelijke werkwijze om kinderverhoren af te nemen. In 2023 zijn collega's getraind om kindgesprekken te kunnen voeren conform dit protocol.

3. Financiële paragrafen

3.1 Algemeen

De verplicht voorgeschreven paragrafen geven inzicht in de financiële positie van de GGD, in beheersmatige aspecten en in de risico's.

De voor de GGD relevante paragrafen zijn:

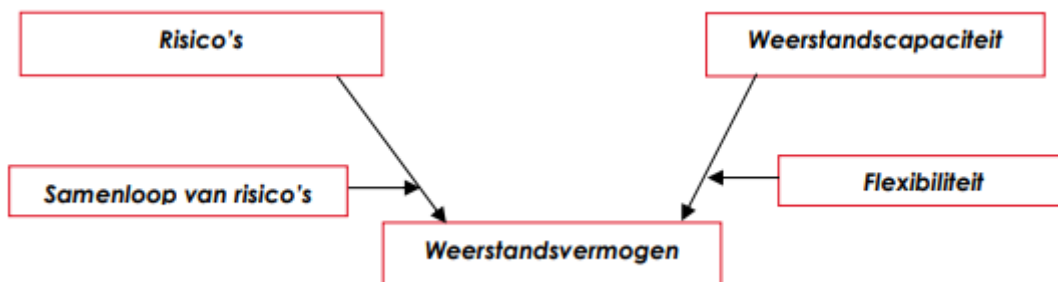
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)
- Verbonden partijen

De paragrafen grondbeleid en lokale heffingen zijn voor de GGD niet van toepassing.

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Een van de belangrijkste aspecten voor het oordeel omtrent de financiële positie van de organisatie betreft het zogenaamde "weerstandsvermogen". Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin de organisatie in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat het gehele beleid omgegooid moet worden. In andere bewoordingen: de beschikbare financieel ruimte die zonder ingrijpende beleidswijzigingen beschikbaar is. Het weerstandsvermogen bestaat uit twee belangrijke onderdelen, namelijk de weerstandscapaciteit en de risico's. Het weerstandsvermogen is de weerstandscapaciteit in relatie tot deze risico's.

In onderstaande figuur komt de samenhang tussen de verschillende onderdelen tot uiting.

De paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen geeft aan hoe solide de financiële huishouding van de organisatie is en welke risico's de organisatie loopt. Om financiële tegenvallers te kunnen opvangen, moet de organisatie beschikken over weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is in artikel 11 van het BBV gedefinieerd: Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen: 1. de weerstandscapaciteit zijnde een samenstel van middelen en mogelijkheden waarover de organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken en; 2. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Algemene Reserve voor resultaatbestemming

Omschrijving	Saldo 1-1-2023 in €	Resultaat- Bestemming 2022 in €	Toevoe- gingen 2023	Ont- trekkingen 2023 in €	Saldo 31-12-2023 exclusief res. best. in €
Reserves					
Algemene reserve GGD	165.941	-55.548	-	-	110.393
Algemene reserve VT	-	-	-	-	-
Algemene reserve JGZ	-131.435	-	-	-	-131.435
Algemene reserve RAV	1.705.202	-1.565.864	-	139.338	-
Algemene Reserve	1.739.708	-1.621.412	-	139.338	-21.042
Reserve risico FORGNK GMP	106.485	-76.000	-	-	30.485
Overige reserves	106.485	-76.000	-	-	30.485
Totaal	1.846.193	-1.697.412	-	139.338	9.443

In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat de algemene reserve en de voorzieningen worden gevormd overeenkomstig het door het Algemeen Bestuur vastgestelde beleid, waarbij de algemene reserve tenminste 6% van het totaal van de exploitatielasten van enig boekjaar moet bedragen.

Risico's

Een risico is de kans dat een gebeurtenis optreedt, met een (negatief) gevolg voor de betrokkene. De omvang van een risico kan worden geschat door de kans dat een bepaalde gebeurtenis zich voordoet te vermenigvuldigen met het ingeschatte gevolg (in euro's) van deze gebeurtenis.

De financiële positie van het onderdeel GGD blijft kwetsbaar. Naast het feit dat dit een zorgpunt is voor de financiële commissie en het bestuur heeft ook de provincie in zijn rol van toezichthouder hierover jaarlijks een opmerking gemaakt bij de begroting. Bij de inventarisatie van risico's pretenderen we niet volledig te zijn. Toch trachten wij zo volledig mogelijk te zijn bij deze inventarisatie.

Onderstaand zijn de geïdentificeerde risico's per programma gerubriceerd. In bijlage 2 is een nadere geschatte kwantificering van de risico's opgenomen.

GGD Concern

- Datalekken blijft een risico mede omdat de GGD hierbij afhankelijk is van de andere ketenpartners.
- Het risico van cyberdreigingen zoals een hack, is voor de GGD een reële bedreiging. Mede door de taken en verantwoordelijkheden van de GGD, met daarbij steeds meer data in ons beheer.
- Naast artsen kunnen ook andere beroepsbeoefenaren en daarvan afgeleid de gezondheidszorg-organisaties tuchtrechtelijk worden vervolgd c.q. aansprakelijk worden gesteld. Dit in combinatie met de steeds mondigere patiënt en het toenemende claimedrag, kan dit voor de GGD onvoorziene financiële consequenties hebben.
- De landelijke tijdelijke financiering van majeure activiteiten zoals Covid19, VIPP (Versterking infectiepreventie en pandemische paraatheid), GALA en IZA kent geen structurele borging. Dit kan ertoe leiden dat een aantal activiteiten weer afgestoten moeten worden.
- Schaarste arbeidsmarkt op diverse functies, leidt tot het risico van het niet kunnen voldoen aan de gevraagde productie. Hetgeen kan leiden tot omzetzerving c.q. dure tijdelijke inhuur.
- Ondanks overgaan van de RAV naar de Ambulancezorg Limburg bestaat nog steeds het risico's dat claims kunnen volgen uit de periode dat de RAV bij de GGD Zuid Limburg hoorde. Conform de gemaakte afspraken met Ambulancezorg Limburg zullen deze binnen de GGD Zuid Limburg worden opgepakt en afgehandeld.
- In de begroting zijn de bijdragen voor met name Forensische geneeskunde, sociaal medische advisering en openbare geestelijke gezondheidszorg gebaseerd op jaarlijkse bijdragen. Deze posten kennen een semi-structureel karakter.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit betreft de middelen en mogelijkheden waarover de organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote lasten te dekken. De weerstandscapaciteit van de GGD Zuid Limburg is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Reserves
- Ruimte in de begroting

Gemeenten kennen daarnaast de onbenutte belastingcapaciteit als onderdeel van de weerstandscapaciteit. Dit is voor de GGD niet van toepassing.

Op 31 december 2023 is de weerstandscapaciteit van de GGD per programmaliijn als volgt:

Weerstandscapaciteit GGD Zuid Limburg

Peildatum 31 december 2023 vóór verwerking voorstel bestemming reguliere bedrijfsresultaat.

	GGD	Veilig Thuis	JGZ
Algemene reserve	110.393	-	-131.435
Bestemmingsreserve	30.485	-	-
Ruimte op de begroting	-	-	-
Totaal	140.878	-	-131.435

Weerstandscapaciteit GGD Zuid Limburg

Peildatum 31 december 2023 na verwerking voorstel bestemming reguliere bedrijfsresultaat.

	GGD	Veilig Thuis	JGZ
Algemene reserve	776.845	-	-
Bestemmingsreserve	330.485	-	-
Ruimte op de begroting	-	-	-
Totaal	1.107.330	-	-

Weerstandvermogen

De bepaling van het weerstandsvermogen wordt berekend door onderstaande formule:

Weerstandvermogen = Weerstandscapaciteit / risico's

Weerstandvermogen	2022 GGD	2022 VT	2022 JGZ	2023 GGD	2023 VT	2023 JGZ
Peildatum 31-12 vóór resultaatbestemming	0,14	-	-	0,07	-	-0,13
Peildatum 31-12 na resultaatbestemming	-0,02	-	-0,37	0,53	-	-

Bij de bepaling van de waarde van de risico's is rekening gehouden met de kans dat een risico zal optreden (zie bijlage 2 voor een toelichting).

Het weerstandsvermogen wordt als volgt geclassificeerd:

Weerstandvermogen	Classificatie
> 2,0	Uitstekend
1,4 - 2,0	Ruim voldoende
1,0 - 1,4	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Conclusie

De algemene reserve van de GGD dient volgens de gemeenschappelijke regeling minimaal 6% van de exploitatielasten van enig jaar te zijn. Een aantal van de gekwantificeerde risico's heeft een structureel karakter, terwijl een belangrijk deel van de weerstandscapaciteit een incidenteel karakter heeft (75% van de weerstandscapaciteit).

Het weerstandsvermogen van de GGD is in 2023 als ruim onvoldoende te classificeren.

JGZ heeft geen weerstandscapaciteit (geen algemene reserve). Hierdoor is met de bestaande risico's binnen JGZ het weerstandsvermogen als ruim onvoldoende te classificeren.

Veilig Thuis heeft geen weerstandscapaciteit (geen algemene reserve). Hierdoor is met de bestaande risico's binnen VT het weerstandsvermogen als ruim onvoldoende te classificeren.

Het weerstandsvermogen staat bij de GGD, JGZ en Veilig thuis onder druk, echter de deelnemende gemeenten staan als eigenaar garant voor de gehele GGD Zuid Limburg.

Financiële kengetallen

1A	Netto Schuldquote	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A	Vaste schulden	15.179.167	13.512.500	12.545.833	11.579.167
B	Netto vlottende schuld	14.111.204	7.400.000	7.400.000	7.400.000
C	Overlopende passiva	5.343.445	3.800.000	3.800.000	3.800.000
D	Financiële activa	7.124.136	200.000	200.000	200.000
E	Uitzettingen	10.358.130	4.000.000	4.000.000	4.000.000
F	Liquide middelen	975.929	1.400.000	1.400.000	1.400.000
G	Overlopende activa	2.836.026	7.566.667	7.050.000	6.533.333
H	Totale baten	60.168.439	69.000.000	69.000.000	69.000.000
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	22,17%	16,73%	16,08%	15,43%
1B	Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A	Vaste schulden	15.179.167	13.512.500	12.545.833	11.579.167
B	Netto vlottende schuld	14.111.204	7.400.000	7.400.000	7.400.000
C	Overlopende passiva	5.343.445	3.800.000	3.800.000	3.800.000
D	Financiële activa	7.124.136	200.000	200.000	200.000
E	Uitzettingen	10.358.130	4.000.000	4.000.000	4.000.000
F	Liquide middelen	975.929	1.400.000	1.400.000	1.400.000
G	Overlopende activa	2.836.026	7.566.667	7.050.000	6.533.333
H	Totale baten	60.168.439	69.000.000	69.000.000	69.000.000
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	22,17%	16,73%	16,08%	15,43%

2.	Solvabiliteitsratio	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A	Eigen vermogen	1.107.330	776.845	776.845	776.845
B	Balanstotaal	36.659.834	20.908.177	20.908.177	20.908.177
	Solvabiliteit (A/B)*100%	3,02%	3,72%	3,72%	3,72%
3.	Kengetal grondexploitatie				
	Niet van toepassing				
4.	Structurele exploitatieruimte	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A	Totale structurele lasten	59.563.553	69.000.000	69.000.000	69.000.000
B	Totale structurele baten	60.045.555	69.000.000	69.000.000	69.000.000
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	24.280	-	-	-
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	1.680	-	-	-
E	Totale baten	60.168.439	69.000.000	69.000.000	69.000.000
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E*100%	0,76%	0,00%	0,00%	0,00%
5.	Belastingcapaciteit				
	Niet van toepassing				

De **netto schuldquote** geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Ook voor het jaar 2023 is de netto-schuldquote niet geheel representatief omdat het totaal van baten en lasten hoger is i.v.m. Covid19, IZA, GALA en VIPP.

De **solvabiliteitsratio** geeft inzicht in de mate waarin de medeoverheid in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio voor de komende jaren is stabiel. De deelnemende gemeenten staan als eigenaar ook garant voor de gehele GGD.

Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten en is alleen van toepassing bij grondbedrijven.

Het kengetal **structurele exploitatieruimte** is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. In de begroting is conform bestuurlijke afspraak slechts rekening gehouden met geringe incidentele baten en lasten. Dit om te voorkomen dat hiervoor structurele problemen ontstaan. In de jaarrekening is deze verhouding groter. Mede als gevolg van Covid19 en het binnenhalen van projecten/subsidies.

De **belastingcapaciteit** geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde en is alleen van toepassing bij gemeenten en provincies.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de realisatie van het beleid ten aanzien van onderhoud van kapitaalgoederen en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties ten opzichte van de begroting. Het gaat hierbij tevens om het gewenste onderhoudsniveau, de (lange termijn) onderhoudsplanning voor alle belangrijke activa en het voorzieningenbeleid ter zake.

De kapitaalgoederen kunnen op basis van de volgende criteria worden aangeschaft:

- Vervanging bestaande kapitaalgoederen
- Wettelijke eisen
- Uitbreiding op basis van kwaliteitsverbetering

Voor het hoofdkantoor in Heerlen is een onderhoudsplan opgesteld. Voor de uitvoering van het groot onderhoud is op basis van dit onderhoudsplan een voorziening onderhoud gevormd.

De mutaties met betrekking tot de onderhoudsvoorziening zijn opgenomen in het overzicht van de reserves en voorzieningen, zoals opgenomen in hoofdstuk 6.1.3.

3.4 Financiering

In de financieringsparagraaf wordt inzicht gegeven in het treasurybeleid en in de beheersing van de financiële risico's.

Het treasurybeleid van de GGD Zuid Limburg is gericht op het zo optimaal mogelijk financieren van de publieke taak, waarbij beperking van de financiële risico's centraal staat. Deze financieringsparagraaf en het treasurywettelijk instrument zijn belangrijke instrumenten voor transparantie in de financieringsfunctie.

Kasgeldlimiet

Een berekening van de wettelijk toegestane kasgeldlimiet en de rente risiconorm is in onderstaande tabel opgenomen.

Kasgeldlimiet	Jaar 2023				jaar 2023
	Q1 2023	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	
Omvang begroting per 1 januari (grondslag)	99.331.773	99.331.773	99.331.773	99.331.773	99.331.773
1 Toegestane kasgeldlimiet					
- in procenten van de grondslag	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
- in bedrag	8.145.205	8.145.205	8.145.205	8.145.205	8.145.205
2 gemiddelde omvang vlottende korte schuld					
Opgenomen gelden < 1 jaar	625.921	1.434.701	370.287	14.436.456	4.216.841
Schuld in rekening courant	-	-	-	-	-
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	-	-	-	-	-
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	-	-	-	-	-
3 vlottende middelen (gemidd. kwartaal)					
Contante gelden in kas	-	-	-	-	-
Tegoeden in rekening courant	-	-	-	-	-
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	5.145.783	2.775.063	1.825.361	8.985.539	4.682.936
4 Toets kasgeldlimiet					
Totaal netto vlottende schuld (2-3)	-4.519.862	-1.340.362	-1.455.074	5.450.917	-466.095
Toegestane kasgeldlimiet (1)	8.145.205	8.145.205	8.145.205	8.145.205	8.145.205
Ruimte (+) / Overschrijding (-) (1- 4)	12.665.067	9.485.567	9.600.279	2.694.288	8.611.300

Stap	Variabelen renterisiconorm	2023	2024	2025	2026
1	Renteherzieningen	-	-	-	-
2	Aflossingen	2.066.667	1.666.667	966.667	966.667
3	Renterisico (1+2)	2.066.667	1.666.667	966.667	966.667
4	Renterisiconorm	14.044.423	14.227.100	14.584.549	14.584.549
5a (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	11.937.756	12.610.434	13.617.883	13.617.882
5b (4<3)	Overschrijding risiconorm	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Stap	Berekening renterisiconorm	2023	2024	2025	2026
4a	Begrotingstotaal	70.022.114	71.385.502	72.922.747	72.922.747
4b	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
4= 4a*4b	Renterisiconorm	14.004.423	14.277.100	14.584.549	14.584.549

Renteschema:			
a	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		267.144
b	De externe rentebaten (idem)	-/-	-
Saldo rentelasten en rentebaten			267.144
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend-/-	-/-	-
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend-/-	-/-	-
c3	De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente			267.144
d1	Rente over eigen vermogen	+/+	-
d2	Rente over voorzieningen	+/+	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente			267.144
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	-
f Renteresultaat op het taakveld Treasury			267.144

Liquiditeitenbeheer

Door de hybride wijze van financiering worden tijdelijke overschotten conform wet- en regelgeving gestort in de schatkist (schatkistbankieren) en worden tijdelijke tekorten opgevangen middels kasgeldleningen. De GGD Zuid Limburg werkt met een maandelijkse liquiditeitenplanning.

Vaste geldleningen

In 2023 is geen nieuwe vaste geldlening afgesloten.

Schatkistbankieren

Aangezien de GGD Zuid Limburg geen contracten en/of beleggingen heeft die na 4 juni 2012 zijn aangegaan, heeft de GGD Zuid Limburg geen nadelige consequenties hiervan ondervonden.

EMU-saldo

Om deel te kunnen nemen aan de Economische Monetaire Unie (EMU) moeten aangesloten landen onder meer voldoen aan het criterium dat de overheidsschuld (EMU-schuld) lager moet zijn dan 60% van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Tevens moet het begrotingstekort (EMU-saldo) lager zijn dan 3% van het BBP.

Het EMU-saldo wordt berekend op kasbasis, terwijl de GGD Zuid Limburg zelf met het stelsel van baten en lasten werkt en op basis daarvan ook haar saldo bepaalt. Deze saldi kunnen dan ook sterk uiteenlopen. Dat de GGD Zuid Limburg toch het EMU-saldo moet presenteren heeft te maken met de afspraken in Europa over de maximaal toegestane tekorten in de collectieve sector in de landen van de euro. Ook de EMU-saldi van de decentrale overheden tellen daarbij mee. Het EMU-saldo wordt nu nog centraal doorgegeven aan het CBS en telt nog niet mee bij de afzonderlijke gemeenten. Het berekende EMU-saldo op basis van de jaarrekening bedraagt voor 2023 € 2.938.484.

3.5 Bedrijfsvoering

Deze paragraaf geeft inzicht in de ontwikkelingen en de belangrijkste realisaties betreffende de volgende onderwerpen:

1. Investeringsbeleid
2. Organisatiestructuur
3. Administratieve organisatie
4. Informatisering en automatisering
5. Kansen en bedreigingen
6. Personeelsbeleid
7. Rechtmatigheid

3.5.1 Investeringsbeleid

Voor een specificatie verwijzen we naar de Activastaat, zoals opgenomen in 6.1.2.

De investeringen bedragen in 2023 € 687.713. De belangrijkste nieuwe investeringen in 2023 betreffen alleen het bedrijfsonderdeel GGD:

- Investering voor een verbouwing van een huurpand in Kerkrade, deze verbouwing is begin 2023 gerealiseerd voor € 394.937.
- Aanschaf media- en automatiseringsapparatuur (€ 206.277) en 2 auto's (€ 86.499).

De verminderingen in 2023 bedragen € 6.250.113 en hebben betrekking op het bedrijfsonderdeel Acute Zorg dat vanaf 2023 is afgestoten. De post ingebruikname ad € 33.607 betreft de investeringen die weliswaar geactiveerd zijn maar nog niet in gebruik zijn. Bijdragen van derden en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen hebben zich niet voorgedaan in 2023.

3.5.2 Organisatiestructuur

De volgende onderdelen worden benoemd:

- *Bestuur*: Conform de wettelijke bepaling in de Wet gemeenschappelijke regelingen bestaat de bestuursstructuur uit een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur. De gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg heeft middels een bestuursovereenkomst de uitvoering van de GHOR-taken overgedragen aan de GGD Zuid Limburg. Het Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg blijft eindverantwoordelijk voor het beleid en de uitvoering van de GHOR-taken.
- *Directie*: De directie bestond in 2023 tot 22 december 2023 uit twee leden en was verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding en het beheer van de organisatie en legt hiervoor verantwoording af aan het Dagelijks Bestuur. Vanaf 22 december is er sprake van een éénhoofdige directie.
- *Programmalijnen en ondersteunende units*: Onder de directie vallen in 2023 drie programmalijnen te weten GGD, JGZ en Veilig Thuis. Daarnaast ressorteren onder de directie vijf ondersteunende units.

3.5.3 Administratieve organisatie

De interne controle in 2023 heeft zich met name gericht op de financiële rechtmatigheid en te komen tot de verantwoordingsverklaring. Hiertoe is in 2023 een nieuw intern controleplan opgesteld en is er een sessie met de Financiële Commissie geweest om het rechtmatigheidsstraject in 2023 verder vorm te geven.

3.5.4 Informatisering en automatisering

In 2023 lag de nadruk op governance en compliance van informatie en security.

Er is volop ingezet op de NEN 7510 compliance voor bedrijfsvoering. De audit levert input voor optimalisatie en verdere borging van de NEN 7510 in 2024. Deze NEN borging sluit goed aan op de uitvraag van de accountant in het licht van hun toegenomen rol hierin.

Sturings- en verantwoordingsoverzichten zijn verwerkt in dashboards vanuit datamanagement en bieden actuele inzichten.

Op het vlak van cybersecurity hebben de voorbereidingen plaatsgevonden op de NIS2 die in 2024 ingaat. Hieronder vallen onderstaande onderdelen:

- Het opstellen van de security roadmap voor de komende jaren.
- Het inrichten van een SOC (Security Operations Center) en SIEM (Security Event & Incident Management).
- De contractuele samenwerking met Z-CERT (Computer Emergency Response Team voor de zorg).
- Borging beheercyclus "security kwetsbaarheden", i.s.m. Z-CERT en Openline.

3.5.5 Kansen en bedreigingen

Kansen:

- Een toenemende (landelijke) erkenning dat de gezondheid van de Zuid-Limburgers vraagt om een specifieke en innovatieve benadering. Hiertoe bieden de drie programma's kansen voor de GGD om hier op een professionele wijze in te participeren.
- Een mogelijk voornemen om te investeren in een sterke publieke gezondheid is een investering in de gezondheid van Nederland. Wat moet zorgen voor een afname van de gezondheidsverschillen in Nederland. Daarmee bijdraagt aan een bredere welvaart. Landelijk worden steeds meer initiatieven, naar voorbeeld van Trendbreuk, zoals GALA en IZA ontwikkelt gericht op preventie om op deze wijze o.a. de grote gezondheidsverschillen in Zuid-Limburg terug te dringen.
- Noodzaak en behoefte aan beschikbaarheid van relevante gezondheidsdata in het sociale domein. Behoeft aan transformatie van deze data naar beleidsrelevante lokale gemeentelijke informatie.
- Ontwikkelingen naar aanleiding van de COVID pandemie in de vorm van bijvoorbeeld VIPP (Versterking infectiepreventie en pandemische paraatheid) leidt tot een betere startpositie voor de GGD bij een volgende pandemie.

Bedreigingen:

- De blijvende signalen over mogelijke dreiging en crises en beperkte beschikbaarheid van middelen op rijksniveau en gemeenteniveau.
- De negatieve beeldvorming over gemeenschappelijke regelingen in het algemeen.
- Als gevolg van de COVID pandemie is er een versnelling en verbreding opgetreden in het wantrouwen richting autoriteiten. Dit kan de GGD in haar rol als gezaghebbend adviseur schaden.
- De mogelijke verdere escalatie van de oorlog in Europa (Oekraïne/ GAZA) en daarmee samenhangende stroom van vluchtelingen en asielzoekers.
- Globale ontwikkelingen met een humanitaire noodsituatie als gevolg kunnen hun weerslag hebben op de dienstverlening van de GGD.
- De klimatologische veranderingen kunnen nieuwe infectie ziekte, zoönose en of wateroverlast meebrengen, wat beslag legt op de middelen van de GGD.

3.5.6 Personeelsbeleid

De afgelopen jaren hebben ons geleerd dat we als organisatie voorbereid dienen te zijn op de 'constante factor': verandering. De visie van de organisatie op Personeel en Talentontwikkeling (PTO) is gebaseerd op deze continue verandering en daarom investeren wij volop in vitale, professionele én wendbare medewerkers.

Als organisatie voor mensen, door mensen, zijn onze medewerkers ons grootste goed en is investeren in kwalitatief goed personeel essentieel voor de basis van ons bestaan. We investeren zowel in het vinden en selecteren van de juiste persoon voor de juiste functie, alsook in het behouden van goede medewerkers en het optimaal inzetten van hun talenten. De huidige (en toekomstige) krappe arbeidsmarkt zorgt hierbij voor de nodige uitdagingen.

De GGDZL heeft een veilige werkomgeving hoog in het vaandel staan. We staan voor een respectvolle bejegening en een open organisatiecultuur. Van onze leidinggevenden wordt verwacht dat zij hierin voorbeeldrol vervullen. Zij zijn verantwoordelijk voor het creëren van een organisatie waarin medewerkers een veilige werkplek ervaren en waar iedereen zichzelf mag zijn.

Het ziekteverzuimpercentage bedroeg in 2023 gemiddeld 5,57%, waarbij het grootste deel langdurig verzuim betreft.

	2022*	2023
Aantal fte	638	487
Aantal medewerkers	769	631
Verzuim	6,90%	5,57%

*De cijfers 2022 zijn inclusief de medewerkers van de RAV ZL.

3.5.7 Rechtmatigheid

Nadat de invoering meerdere malen is uitgesteld moeten gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen een rechtmatigheidsverantwoording vanaf het verslagjaar 2023 opnemen in de jaarrekening.

Er zijn in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording (zie paragraaf 8.2) die belangrijke afwijkingen geconstateerd. Het betreft enerzijds de begrotingsrechtmatigheid en anderzijds afwijkingen in het kader van de aanbestedingen.

Voor wat betreft de begrotingsrechtmatigheid verwijzen we naar de paragraaf 8.1. Het betreft hier zogenaamde acceptabele afwijkingen. Deze zullen in deze paragraaf niet verder worden toegelicht.

Voor wat betreft de aanbestedingen is er een bedrag inclusief btw van € 766.390 (aantal 12 leveranciers) aan onrechtmatigheden geconstateerd. Dit is op te splitsen in € 221.465 (aantal 2 leveranciers) inzake Europese aanbestedingen en € 544.925 inzake afwijkingen in het kader van de interne inkoop- en aanbestedingsbeleid.

De Europese aanbestedingen hebben te maken met uitbreidingen van contracten (o.a. personeelsregelingen waarvan meer gebruik wordt gemaakt) waardoor de aanbestedingsgrens voor de duur van 4 jaar wordt overschreden. In 2024 zullen deze Europees worden aanbesteed.

De andere aanbestedingen betreffen deels geringe overschrijdingen boven het bedrag van het grensbedrag van € 25.000 exclusief BTW (€ 96.310) als gevolg van gering meerwerk tijdens het traject.

Er zijn twee overschrijding als gevolg van energiekosten (€ 131.789) omdat hiervoor een Europese aanbesteding loopt en het tevens tijdelijke voorzieningen betreft.

Het restant betreft opdrachten waarvan de documentatie of niet voorhanden zodat het traject van aanbesteding niet kon worden aangetoond of trajecten waarvan wel is vastgelegd om een en ander uit te voeren zonder aanbestedingstraject maar waarvan geen formeel afwijkingsbesluit is opgesteld (€ 317.501). Voor 2024 zal er organisatiebreed een traject worden gestart om documentatie beter beschikbaar te maken en zal het besluitvormingsproces inzake afwijkingsbesluit opnieuw worden geïmplementeerd.

3.6 Openbaarheidsparagraaf wet open overheid (Woo)

Openbaarheidsparagraaf

De openbaarheidsparagraaf is een nieuwe verplichte paragraaf die voortkomt uit artikel 3.5 van de Wet open overheid (Woo). De wet is bedoeld om bestuursorganen transparanter te maken en zo het belang van openbaarheid van publieke informatie beter te dienen. Om tot deze transparantie te komen dient informatie beter vindbaar en uitwisselbaar te worden. In onderstaande paragrafen wordt op drie thema's (actieve openbaarmaking, passieve openbaarmaking en de verbetering van de informatiehuishouding) toegelicht welke acties in 2023 zijn uitgevoerd om de transparantie te bevorderen.

Actieve openbaarmaking

Onder actieve openbaarmaking verstaan we de activiteiten die ondernomen zijn om informatie uit eigen beweging openbaar te maken voor de samenleving. In 2023 zijn hiervoor de volgende activiteiten gerealiseerd:

- Het implementatietraject van de Woo binnen GGDZL volgt de fasering zoals deze is voorgesteld door de VNG in het implementatieplan actief openbaar maken (Woo).
- Dit houdt voor 2023 in dat wij zijn gestart met de categorieën organisatiegegevens en bestuursstukken van het dagelijks bestuur, Het MT en het algemeen bestuur.
- In 2023 hebben we de categorie organisatiegegevens afgerond. Dit houdt in dat op de openbare website de volgende informatie is geplaatst en wordt beheerd:
  - Hoe een informatieverzoek kan worden ingediend.
  - Notulen van de bestuursvergaderingen
- De rol Woo-contactfunctionaris is intern belegd. Deze persoon is onder andere te bereiken via het nieuwe webformulier. Deze belegging draagt bij aan de toegankelijkheid en transparantie van GGDZL.
- Werkproces inregelen: om te zorgen dat publicaties actueel blijven, moet dit als permanent proces in de organisatie geborgd worden. Dit proces wordt ook per uitwerking van de informatiecategorieën uitgewerkt.
- We zijn in 2023 nog niet aangesloten op de Woo-index. De plannen voor de Woo-index zijn in 2023 wel opgesteld. Dit is een landelijk platform waar overheidsorganisaties hyperlinks kunnen plaatsen naar de te openbaren informatiecategorieën. De eerste afgeronde categorie is hier met een verwijzing naar de website van GGDZL in 2024 terug te vinden.
- De zoektocht naar het permanent borgen van grote hoeveelheden informatie is gestart.

Passieve openbaarmaking

Onder passieve openbaarmaking verstaan we het openbaar maken van informatie naar aanleiding van een Woo-verzoek. GGDZL heeft geen aparte deskundige voor de behandeling van deze verzoeken.

Elk verzoek is voor de betrokken teams/medewerkers dus een extra belasting naast de normale, primaire werkzaamheden. Daarnaast zijn de vormvereisten en termijnbepalingen van de Woo streng, met snel financiële gevolgen, welke wij trachten te voorkomen door tijdig de gevraagde informatie op te leveren.

- Afhandeling Woo-verzoeken: in 2023 werden 11 Woo-verzoeken ontvangen,
- Kennisgevingen Woo: regelmatig ontvangen we, van onder andere het ministerie VWS, kennisgevingen van besluiten tot openbaarmaking, bestaande uit meerdere documenten, waarbij we elk document zorgvuldig beoordelen. Dit vraagt afstemming met het team waar de informatie is gegenereerd en een gedegen risicobeoordeling. Het gaat hier immers om informatie afkomstig van GGDZL, die door een andere organisatie gedeeld gaat worden.
- Herzien proces: de termijnen voor het afhandelen van een Woo-verzoek zijn na inwerkingtreding van de wet (1 mei 2022) verkort. Om aan de nieuwe termijnen te voldoen is het proces duidelijk in beeld gebracht. Vervolgens is de werkwijze voor de behandeling van Woo-verzoeken uitgewerkt
- De afhandeling van een Woo-verzoek vergt een grotere inspanning en personele inzet van de teams, aangezien GGDZL niet kan terugvallen op gemeentelijke diensten hiervoor. Dit is landelijk per GGD verschillend ingericht.

3.7 Verbonden partijen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is een verbonden partij gedefinieerd als "een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft". Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement, dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Bestuurlijk belang is aanwezig indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie.

Binnen de GGD ZL geldt dat elke verbonden partij de goedkeuring moet hebben van het Algemeen Bestuur.

In 2023 heeft de GGD Zuid Limburg zowel bestuurlijk als financieel een 50% minus 1 aandeel belang in Ease B.V. (gevestigd te Maastricht). Het resultaat van Ease B.V. over 2022 bedroeg € 50.728.

Op 31 december 2019 heeft de GGD Zuid Limburg conform bestuurlijke afspraak alle aandelen gekocht van de Envida JGZ B.V.

Wat betreft de risico's, die mogelijk voortkomen uit deze verbonden partijen kan worden opgemerkt dat deze ten aanzien van Ease B.V. minimaal zijn gezien de omvang van het eigen vermogen als buffer voor toekomstige negatieve resultaten. Het risico inzake de JGZ B.V. is nihil, aangezien er geen activiteiten meer plaatsvinden in deze B.V.

De voorgeschreven informatie van deze verbonden partijen luidt als volgt:

	Ease B.V.	JGZ B.V.
Eigen vermogen per 1-1	1.502.728	18.000
Eigen vermogen per 31-12	1.553.456	18.000
Vreemd vermogen per 1-1	351.479	-
Vreemd vermogen per 31-12	334.279	-
Resultaat 2023	50.728	-

De GGD zelf is een verbonden partij voor de deelnemende gemeenten. Dit zijn de 16 gemeenten: Beek, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Beekdaelen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Valkenburg a/d Geul, Vaals en Voerendaal.

4 Jaarrekening 2023

4.1 Balans per 31 december 2023

(Balans voor resultaatbestemming)

	31 december 2023 in €	31 december 2022 in €		31 december 2023 in €	31 december 2022 in €
ACTIVA			PASSIVA		
Vaste activa			Vaste passiva		
Materiële vaste activa			Eigen vermogen		
Investerings met economisch nut	15.354.229	24.259.112	Algemene reserve	-21.042	1.739.708
Financiële vaste activa			Bestemmingsreserves	30.485	106.485
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	207.469	207.469	Gerealiseerde resultaat	1.097.887	-1.697.412
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	6.916.667	-		1.107.330	148.781
	7.124.136	207.469	Voorzieningen		
			Voorzieningen ter egalisering van kosten	918.688	1.369.791
Totaal vaste activa	22.478.365	24.466.581	Vaste schulden met een rente typische looptijd van langer dan één jaar:		
			Onderhandse leningen van binnenlandse banken		
Vlottende activa			en overige financiële instellingen	15.179.167	17.245.833
Voorraden	11.384	88.353	Vlottende passiva		
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar:			Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar:		
Vorderingen op openbare lichamen	3.672.956	2.128.581	Kasgeldleningen	5.000.000	1.500.000
Schatkistbankieren	4.175.510	2.532.581	Rekeningen courant	437.258	501.634
Rekeningen courant	9.371	9.371	Overige schulden	8.673.946	9.750.676
Overige vorderingen	2.500.293	2.658.209		14.111.204	11.752.310
	10.358.130	7.328.742	Overlopende passiva		
Liquide middelen			Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd	-	2.029.619
Kas	2.058	1.621	Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen	5.179.947	3.793.126
Bank	973.871	1.511.541	Overige vooruitontvangen bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	163.498	-
	975.929	1.513.162		5.343.445	5.822.745
Overlopende activa			Totaal vlottende passiva	14.111.204	11.752.310
Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen	956.707	718.016			
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	1.879.319	2.224.606			
	2.836.026	2.942.622			
Totaal vlottende activa	14.181.469	11.872.879			
TOTAAL ACTIVA	36.659.834	36.339.460	TOTAAL PASSIVA	36.659.834	36.339.460

4.2 Rekening van baten en lasten 2023

	Rekening 2023 in €	Begroting na wijzigingen 2023 in €
Baten		
Bijdragen Gemeenten	35.769.906	35.915.431
Tarieven Gemeenten	3.360.002	4.290.000
Plusproducten bijdragen	768.360	-
Bijdrage Rijk/Provincies	7.995.172	8.889.000
Overige bijdrage	12.152.115	2.341.000
Incidentele opbrengsten	122.884	97.000
Totale baten	60.168.439	51.532.431
Lasten		
Personeelslasten	37.711.838	35.466.010
Huisvestingslasten	4.622.256	2.932.300
Afschrijvingslasten	143.556	103.000
Rentelasten en Bankkosten	73.968	5.000
Beheers en adm. lasten	1.536.631	645.000
Lasten vervoermiddelen	84.325	250.000
Lasten automatisering	1.465.254	1.385.000
Lasten medische middelen	949.155	604.000
Lasten uitvoering derden	1.381.715	375.000
Incidentele lasten	184.191	96.000
Totale lasten	48.152.889	41.861.310
Algemene dekkingsmiddelen	677.192	650.000
Overhead	11.594.855	10.321.121
Resultaat vóór VPB en vóór bestemming	1.097.887	-
Vennootschapsbelasting boekjaar	-	-
Onttrekkingen aan reserves gedurende het jaar*	-	-
Gerealiseerde resultaat	1.097.887	-

* Mutaties reserves betreffen in 2023 sec en alleen onttrekkingen.

Na de rekening van baten en lasten per programma is een overzicht van de primaire en gewijzigde begroting per programma opgenomen. In de toelichting op de rekening van baten en lasten is steeds een vergelijking gemaakt tussen de realisatie en de bijgestelde begroting 2023.

4.3 Rekening van baten en lasten 2023 per programmaliijn

	Rekening 2023 in €	Rekening 2023 in €	Rekening 2023 in €	Rekening 2023 in €	Begroting na wijzigingen 2023 in €	Rekening 2023 in €	Begroting na wijzigingen 2023 in €	Rekening 2023 in €	Begroting na wijzigingen 2023 in €	Rekening 2023 in €	Begroting na wijzigingen 2023 in €
	Programma -lijn GGD onderdeel: COVID19/ MPX/ Oekraïne	Programma -lijn GGD onderdeel: GHOR	Programma -lijn GGD onderdeel: GGD Regulier	Programma -lijn GGD totaal: COVID19/ MPX/ Oekraïne - GHOR - GGD Regulier	Programma -lijn GGD totaal: COVID19/ MPX/ Oekraïne - GHOR - GGD Regulier	Programma -lijn Veilig Thuis	Programma -lijn Veilig Thuis	Programma -lijn Jeugd gezondheids zorg	Programma -lijn Jeugd gezondheids zorg	Totaal programma -lijnen: GGD, JGZ en Veilig Thuis	Totaal programma -lijnen: GGD, JGZ en Veilig Thuis
Baten											
Bijdragen Gemeenten	-	1.175.337	7.493.255	8.668.592	8.814.129	7.989.087	7.989.086	19.112.227	19.112.216	35.769.906	35.915.431
Tarieven Gemeenten	-	-	2.153.883	2.153.883	3.236.000	14.145	-	1.191.974	1.054.000	3.360.002	4.290.000
Plusproducten bijdragen	-	-	768.360	768.360	-	-	-	-	-	768.360	-
Bijdrage Rijk/Provincies	3.116.865	1.613.758	2.314.336	7.044.959	8.647.000	-	-	950.213	242.000	7.995.172	8.889.000
Inkomsten NZA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige bijdrage	19.562	-225.631	11.478.570	11.272.501	1.450.000	9.500	-	870.114	891.000	12.152.115	2.341.000
Incidentele opbrengsten	-	10.855	102.478	113.333	97.000	326	-	9.225	-	122.884	97.000
Totale baten	3.136.427	2.574.319	24.310.882	30.021.628	22.244.129	8.013.058	7.989.086	22.133.753	21.299.216	60.168.439	51.532.431
Lasten											
Personeelslasten	1.622.846	1.262.212	14.707.985	17.593.043	14.117.824	5.391.461	6.499.798	14.727.335	14.848.388	37.711.838	35.466.010
Huisvestingslasten	1.188.838	32.599	1.209.057	2.430.494	1.316.000	342.635	98.000	1.849.126	1.518.300	4.622.256	2.932.300
Afschrijvingslasten	-	-	15.533	15.533	7.000	-	-	128.023	96.000	143.556	103.000
Rentelasten en Bankkosten	-	169	52.997	53.166	5.000	-	-	20.802	-	73.968	5.000
Beheers en adm. lasten	130.957	186.891	995.187	1.313.035	437.500	91.025	60.500	132.571	147.000	1.536.631	645.000
Lasten vervoermiddelen	28.244	59.480	-3.470	84.254	250.000	-	-	71	-	84.325	250.000
Lasten Automatisering	67.358	105.352	861.082	1.033.792	1.097.000	100.039	60.000	331.423	228.000	1.465.254	1.385.000
Lasten medische middelen	98.184	-	745.060	843.244	543.000	-	-	105.911	61.000	949.155	604.000
Lasten uitvoering derden	-	236.029	1.125.723	1.361.752	373.000	-	-	19.963	2.000	1.381.715	375.000
Incidentele lasten	-	-	182.410	182.410	96.000	-	-	1.781	-	184.191	96.000
Totale lasten	3.136.427	1.882.732	19.891.564	24.910.723	18.242.324	5.925.160	6.718.298	17.317.006	16.900.688	48.152.889	41.861.310
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	677.192	677.192	650.000	-	-	-	-	677.192	650.000
Overhead	-	691.587	3.781.932	4.473.519	4.651.805	2.041.869	1.270.788	5.079.467	4.398.528	11.594.855	10.321.121
Resultaat vóór VPB en vóór bestemming Vennootschapsbelasting boekjaar	-	-	1.314.578	1.314.578	-	46.029	-	-262.720	-	1.097.887	-
Onttrekkingen aan reserves gedurende het jaar*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerde resultaat	-	-	1.314.578	1.314.578	-	46.029	-	-262.720	-	1.097.887	-

* Mutaties reserves betreffen in 2023 sec en alleen onttrekkingen.

Begroting 2023 per programma

	Oorspronkelijke begroting 2023 AB d.d. 06-07-2022					1e technische begrotingswijziging AB d.d. 28-09-2022			Bijstelling index 2022 AB d.d. 28-11-2022					2e Technische begrotingswijziging 2023					2e bijgestelde begroting 2023 AB 17-4-2023					Bijstelling index 2023 AB d.d. 30-11-2023				
	GGD	JGZ	Veilig Thuis	Acute Zorg	Totaal	GGD	JGZ	Totaal	GGD	JGZ	Veilig Thuis	Acute zorg	Totaal	GGD	Acute Zorg	COVID-19, MPX en Oekraïne	Totaal	GGD	JGZ	Veilig Thuis	COVID-19, MPX en Oekraïne	Totaal	GGD	JGZ	Veilig Thuis	COVID-19, MPX en Oekraïne	Totaal	
Opbrengsten																												
Bidragen gemeenten	7.181.248	18.316.561	6.430.395	1.093.384	33.021.588	-	-375.000	-375.000	327.574	839.213	306.798	54.810	1.528.395	1.148.194	-1.148.194	-	-	8.657.016	18.780.774	6.737.193	-	34.174.983	157.113	331.442	123.583	-	34.787.121	
Tarieven Gemeenten	3.236.000	1.054.000	-	-	4.290.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.236.000	1.054.000	-	-	4.290.000	-	-	-	-	4.290.000	
Bidragen centrum gemeenten	-	-	1.128.310	-	1.128.310	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.128.310	-	-	-	-	-	-	1.128.310	
Bijdrage Rijk/Provincies	2.037.000	242.000	-	1.610.000	3.889.000	-	-	-	-	-	-	-	-	1.610.000	-1.610.000	5.000.000	-	3.647.000	242.000	-	5.000.000	8.889.000	-	-	-	-	8.889.000	
Inkomsten NZA	-	-	-	26.061.559	26.061.559	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-26.061.559	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Overige bijdrage	1.043.000	891.000	-	1.695.000	3.629.000	375.000	-	375.000	-	-	-	-	-	32.000	-1.695.000	-	-	1.450.000	891.000	-	-	2.341.000	-	-	-	-	2.341.000	
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Incidentele opbrengsten	97.000	-	-	-	97.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	97.000	-	-	-	97.000	-	-	-	-	97.000	
Totaal opbrengsten	13.594.248	20.503.561	7.558.705	30.459.943	72.116.457	375.000	-375.000	-	327.574	839.213	306.798	54.810	1.528.395	2.790.194	-30.514.753	5.000.000	-22.724.559	17.087.016	20.967.774	7.865.503	5.000.000	50.920.293	157.113	331.442	123.583	-	51.532.431	
Exploitatiekosten																												
Personeelskosten	8.232.000	14.265.425	6.168.000	22.741.000	51.406.425	281.250	-281.250	-	292.574	689.213	271.798	44.810	1.298.395	1.492.000	-22.785.810	3.750.000	-17.543.810	10.297.824	14.673.388	6.439.798	3.750.000	35.161.010	70.000	175.000	60.000	-	35.466.010	
Huisvestingskosten	396.000	1.518.300	98.000	890.000	2.902.300	-	-	-	-	-	-	-	-	70.000	-890.000	850.000	30.000	466.000	1.518.300	98.000	850.000	2.932.300	-	-	-	-	2.932.300	
Afschrijvingskosten	7.000	46.000	-	1.250.000	1.303.000	-	-	-	-	50.000	-	-	50.000	-	-1.250.000	-	-1.250.000	7.000	96.000	-	-	103.000	-	-	-	-	103.000	
Rente en Bankkosten	-	-	-	93.000	93.000	-	-	-	-	-	-	-	-	5.000	-93.000	-	-88.000	5.000	-	-	-	5.000	-	-	-	-	5.000	
Beheers en adm.kosten	75.000	127.000	23.000	787.000	1.012.000	75.000	-75.000	-	17.500	50.000	17.500	5.000	90.000	95.000	-792.000	150.000	-547.000	262.500	102.000	40.500	150.000	555.000	25.000	45.000	20.000	-	645.000	
Kosten vervoermiddelen	-	-	-	901.000	901.000	-	-	-	-	-	-	-	-	150.000	-901.000	100.000	-651.000	150.000	-	-	100.000	250.000	-	-	-	-	250.000	
Kosten Automatisering	687.000	228.000	60.000	544.000	1.519.000	-	-	-	-	-	-	-	-	310.000	-544.000	100.000	-134.000	997.000	228.000	60.000	100.000	1.385.000	-	-	-	-	1.385.000	
Kosten medische middelen	487.000	61.000	-	748.000	1.296.000	-	-	-	-	-	-	-	-	6.000	-748.000	50.000	-692.000	493.000	61.000	-	50.000	604.000	-	-	-	-	604.000	
Kosten uitvoering derden	148.000	2.000	-	445.000	595.000	-	-	-	-	-	-	-	-	225.000	-445.000	-	-220.000	373.000	2.000	-	-	375.000	-	-	-	-	375.000	
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Incidentele lasten	96.000	-	-	-	96.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	96.000	-	-	-	96.000	-	-	-	-	96.000	
Totaal exploitatiekosten	10.128.000	16.247.725	6.349.000	28.399.000	61.123.725	356.250	-356.250	-	310.074	789.213	289.298	49.810	1.438.395	2.353.000	-28.448.810	5.000.000	-21.095.810	13.147.324	16.680.688	6.638.298	5.000.000	41.466.310	95.000	220.000	80.000	-	41.861.310	
Algemene dekkingsmiddelen	650.000	-	-	-	650.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	650.000	-	-	-	650.000	-	-	-	-	650.000	
Overhead	4.116.248	4.255.836	1.209.705	2.060.943	11.642.732	18.750	-18.750	-	17.500	50.000	17.500	5.000	90.000	437.194	-2.065.943	-	-1.628.749	4.589.692	4.287.086	1.227.205	-	10.103.983	62.113	111.442	43.583	-	10.321.121	
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bedrag onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Saldo baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ottrekking aan reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Resultaat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

5 Algemene toelichting en waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemeen

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Vennootschapsbelasting

Met de invoering van de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen heeft de GGD Zuid Limburg per 1 januari 2016 te maken met het feit dat ze voor een deel van hun activiteiten (forensische geneeskunde) onder de vennootschapsbelastingplicht vallen.

Materiële vaste activa

De investeringen met economisch nut worden gewaardeerd tegen aanschaffings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen, tot een restwaarde van € 0. Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 2.500 worden niet geactiveerd. De jaarlijkse afschrijvingen worden berekend op basis van een vast percentage van voornoemde kosten, op basis van de geschatte economische levensduur. Afschrijving start in de maand van ingebruikname van het activum. Bij de waardering is rekening gehouden met duurzame waardeverminderingen indien deze zich voordoen.

De afschrijvingspercentages zijn vastgelegd in de Financiële verordening ex. artikel 212 Gemeentewet en luiden als volgt:

Omschrijving	%
Gronden en terreinen	0
Bedrijfsgebouwen:	
• (Ver)nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen	2
• Nieuwbouw/renovatie tijdelijke bedrijfsgebouwen: contractduur met max.	4
• Renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen	4
• Technische installaties in bedrijfsgebouwen	4
Machines, apparaten en installaties:	
• Veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen	10
• Telefooninstallaties	10
Vervoermiddelen	20
Overige materiele vaste activa:	
• Inrichting/inventaris	10
• (Kantoor)meubilair	10
• Media-apparatuur	10
• Overige automatiseringsapparatuur	20
• Mobiele automatiseringsapparatuur	33

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkings worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De uitstaande gelden zijn opgenomen tegen nominale waarde. Bij de waardering is rekening gehouden met duurzame waardeverminderingen indien deze zich voordoen.

Vorraden

Vorraden betreffen uitsluitend gereed product/handelsgoederen. Deze worden gewaardeerd tegen kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. De voorziening naar lagere marktwaarde komt tot stand op basis van individuele beoordeling van de voorraden.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. De voorziening voor het risico van oninbaarheid komt tot stand op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden opgenomen tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa worden opgenomen tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit de jaarrekening.

Algemene reserve

De algemene reserve is een reserve waarin de winstbestemming respectievelijk verwerking van het verlies wordt verwerkt. De algemene reserve is opgenomen tegen nominale waarde.

Bestemmingsreserve

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan door het Algemeen Bestuur een bepaalde bestemming is gekoppeld. De bestemmingsreserves worden opgenomen tegen nominale waarde. Jaarlijks wordt gekeken of een reserve in stand moet worden gehouden en of de hoogte van de reserve nog voldoende is.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn ingesteld om toekomstige verplichtingen, verliezen en risico's op te vangen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voor arbeidsgerelateerde verplichtingen met een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale aanvangswaarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn, baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn. Baten en lasten uit

voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, zijn aan het onderhavige boekjaar toegerekend.

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen zijn toegewezen aan de programma's. Binnen deze programma's zijn de middelen opgenomen onder de post bijdrage gemeente.

Onvoorzien

De GGD maakt geen gebruik van een post onvoorzien. Een toelichting op een eventueel verloop hiervan, zoals het BBV voorschrijft, wordt derhalve niet opgenomen.

Rechtmatigheid

Voor de rechtmatigheid heeft het Algemeen Bestuur op 30 november 2023 een controleprotocol en een normenkader vastgesteld.

De controle op rechtmatigheid voor het kalenderjaar 2023 is limitatief gericht op:

1. De naleving van wettelijke kaders, zoals die in de tabel "Normenkader 2023" van de bijlage "Inventarisatie externe en interne wet- en regelgeving" is opgenomen. Dit laatste is, voor zover van toepassing en uitsluitend voor zover deze directe financiële beheers handelingen betreffen of kunnen betreffen.
2. De naleving van de volgende interne kaders:
  - De begroting;
  - Financiële verordening ex artikel 212 GW;
  - De overige kaders zoals opgenomen in de kolom "Normenkader 2023" van het controleprotocol 2023.

Dit laatste voor zover van toepassing en uitsluitend voor zover deze directe financiële beheers handelingen betreffen of kunnen betreffen. Ten aanzien van het voorwaarden criterium vindt voor de interne regelgeving uitsluitend een toets plaats naar de hoogte, duur en doelgroep/object van financiële beheers handelingen, tenzij jegens derden (bijvoorbeeld in toekenningsbeschikkingen) aanvullende voorwaarden met directe financiële consequenties zijn opgenomen.

Indien en voor zover bij de controle materiële financiële onrechtmatige handelingen worden geconstateerd, worden deze in de rapportage en oordeelsweging uitsluitend betrokken indien er voor zover het door het algemeen bestuur of hogere overheden vastgestelde regels betreft. Met andere woorden: interne regels van het dagelijks bestuur naar ambtelijke organisatie c.q. besluiten van het dagelijks bestuur vallen daar buiten. Uitzondering hierop vormen subsidieregels en mandaat- en delegatiebepalingen voor zover van belang voor de getrouwheids- en rechtmatigheidscontrole door de accountant. Voorts kunnen interne regels wel relevant zijn voor de nadere vaststelling van de invulling van "hogere" besluiten, maar zijn op zich geen object van onderzoek. Het is (over het algemeen) aan het dagelijks bestuur om een oordeel te vellen over de geconstateerde afwijkingen van lagere interne regels.

De tolerantiegrenzen in het kader van de rechtmatigheid zijn gelijk aan de grenzen die zijn gesteld door de accountant.

6 Financiële toelichting

6.1 Toelichting balans

De financiële toelichting voor de balans vindt plaats middels vergelijking tussen de stand per 31 december 2023 en de stand per 31 december 2022.

6.1.1 Resultaat

Omschrijving	Voordelig	Nadelig	Inc. / Struct.
GGD			
Lagere bijdrage gemeenten basispakket		145.537	I
Lagere bijdrage tarieven gemeenten		313.757	S
Lagere bijdrage Rijk/Provincies		1.602.041	I
Hogere bijdrage projecten	9.822.501		I
Hogere overige bijdrage/incidentele opbrengsten	16.333		I
Hogere personeelskosten		3.475.219	I
Hogere huisvestingslasten		1.114.494	S
Hogere afschrijvingslasten		8.533	S
Hogere rentelasten en bankkosten		48.166	S
Hogere beheers- en administratielasten		875.535	I
Lagere lasten vervoermiddelen	165.746		S
Hogere lasten automatisering	63.208		S
Hogere lasten medische middelen		300.244	I
Hogere lasten uitvoering derden		988.752	I
Hogere incidentele lasten		86.410	I
Hogere algemene dekkingsmiddelen	27.192		I
Lagere overhead	178.286		I
Subtotaal GGD – voordelig saldo	1.314.578		

Veilig Thuis			
Hogere bijdrage	23.972		S
Lagere personeelslasten	1.108.337		I
Hogere huisvestingslasten		244.635	S
Hogere beheers- en administratielasten		30.525	I
Hogere automatiseringslasten		40.039	I
Hogere overhead		771.081	I
Subtotaal Veilig Thuis – voordelig saldo	46.029		

Jeugd Gezondheidszorg	Voordelig	Nadelig	Inc. / Struct.
Lagere tarieven gemeenten		32.853	S
Hogere tarieven gemeenten	170.827		I
Hogere bijdrage Rijk/Provincies	708.213		I
Lagere overige bijdrage		20.886	I
Incidentele baten	9.225		I
Lagere personeelslasten	121.053		I
Hogere huisvestingslasten		330.826	S
Hogere kosten afschrijvingen		32.023	S
Hogere automatiseringslasten		103.423	S
Hogere rentelasten en bankkosten		20.802	S
Lagere beheers- en administratielasten	14.429		I
Hogere kosten medische middelen		44.911	I
Hogere lasten uitvoering derden		17.963	I
Incidentele lasten		1.781	I
Verschuiving overhead		680.999	S
Subtotaal Jeugd Gezondheidszorg – nadelig saldo		262.720	
Verschil resultaat na VPB tussen realisatie en begroting	1.097.887		

De financiële toelichting van de rekening baten en lasten vindt plaats middels vergelijking tussen de realisatie en de begroting per kostensoort. In de toelichting per kostensoort is per bedrijfsonderdeel, indien sprake is van een afwijking, een toelichting opgenomen. Het resultaat na vennootschapsbelasting van de GGD wordt ten opzichte van de begroting veroorzaakt door de volgende incidentele aspecten:

Programmalijn GDD

- De lagere opbrengsten binnen bijdrage gemeenten uit het basispakket zijn het gevolg van verschuiving doordat Psychosociale Hulp (PSH) en de bijstelling index 2023 in de overhead zijn verwerkt en niet in de opbrengsten, zoals in de begroting.
- De opbrengsten uit tarieven gemeenten blijven achter ten opzichte van de begroting. Hogere opbrengsten uit de inspectie kinder- en gastouderopvang compenseren lagere opbrengsten op het gebied van forensische werkzaamheden. De lagere realisatie is met name het gevolg van de afname van de producten en daarmee lagere omzet in het kader van SMA.
- De lagere opbrengst uit de bijdrage Rijk/Provincies wordt met name veroorzaakt door een verschuiving van deze opbrengsten naar opbrengsten projecten
- In de begroting zijn lagere inkomsten uit projecten voorzien. De opbrengsten hebben in hoofdzaak betrekking op SPUK COVID, VIPP, IZA, GALA en Trendbreuk.
- De overige opbrengsten overschrijden de begroting. Dit is een gevolg van de realisatie op HPV18+ dat niet in de begroting is opgenomen.
- De personeelskosten zijn hoger omdat de formatie is uitgebreid om de taken in het kader van GALA, IZA, VIPP etc. te kunnen uitvoeren. Tegenover deze kosten staan ook hogere inkomsten.
- Door de fors gestegen energiekosten en stijgingen van huur-, schoonmaak- en onderhoudskosten wordt de begroting overschreden. Daarnaast zijn de kosten van de ambulancepost Heerlen nu opgenomen als kosten bij de programmalijn GGD. Voorheen werden deze rechtstreeks bij de RAV verantwoord. De huuropbrengsten (RAV) die hierop betrekking hebben zijn als opbrengsten verantwoord.

- In begroting zijn geen rentekosten voorzien omdat ten tijde van de opmaak van de begroting sprake was van een negatieve rente.
- Als gevolg van nieuwe projecten en uitbreiding van bestaande projecten wordt de begroting voor beheers- en administratiekosten overschreden. Denk hierbij aan onder andere de volgende voorbeelden; VIPP, IZA, GALA etc.
- Door enerzijds sterke indexaties tot wel 10% van ICT dienstverleners in enkele gevallen en niet begrote uitgaven in het kader van VIPP wordt de begroting overschreden.
- De kosten medische middelen vallen hoger uit dan begroot, als gevolg van hogere productie binnen de afdeling SIM. Diagnostische kosten op het gebied van infectieziekten en Soa's vallen als gevolg hiervan hoger uit, hier staan ook hogere opbrengsten tegenover.
- Als gevolg van VIPP is er sprake van een overschrijding van de begroting op kosten uitvoering derden. Tegenover deze kosten staan ook opbrengsten uit VIP gelden.
- De overschrijding van de begroting op incidentele lasten heeft betrekking op de extra impuls gelden 2022. Voor eenzelfde bedrag zijn hiervoor ook middelen ontvangen.
- De lagere overheadkosten zijn hoofdzakelijk gevolg van verschuivingen tussen programmalijnen en projecten.

Programmalijn JGZ

De toelichting op de belangrijkste afwijkingen luidt als volgt:

- De lagere tarieven gemeenten heeft enerzijds voor € 33.000 betrekking op een lichte daling van de deelname aan het rijksvaccinatieprogramma en anderzijds op een niet begrote bijdrage van € 171.000 vanuit de meerkosten Oekraïne sociaal domein voor Oekraïense kinderen in zorg.
- Een voordelige afwijking € 708.000 bij de bijdrage Rijk/Provincies wordt veroorzaakt door een hogere opkomst voor de inhaalactie HPV-vaccinatie voor kinderen tot 18 jaar voor € 418.000 via het RIVM en een verschuiving van de subsidie opleiding jeugdartsen vanuit de overige bijdrage via SBOH voor € 290.000.
- De lagere overige bijdrage van € 21.000 heeft per saldo te maken met verschuivingen in het kader van projecten en subsidies.
- De incidentele baten betreft afrekeningen publieke gezondheidszorg asielzoekers inzake opvangdagen en noodopvang uit 2022.
- De lagere personeelskosten van € 121.000 heeft te maken met een verschuiving naar projectwerkzaamheden voor trajecten Stevig Ouderschap en Voorzorg, uren schoolverzuim m@zl MBO, scholingsuren naar Gezond en Actief Leven Akkoord en een verschuiving met de overhead.
- De huisvestingskosten zijn gestegen door een hogere inflatiecorrectie bij de huur-, schoonmaak- en energiekosten dan begroot.
- Hogere afschrijvingslast wordt veroorzaakt door activering van een verbouwing van een CJG-locatie.
- De automatiseringskosten zijn negatief beïnvloed door het doorwerken van een hogere inflatiecorrectie voor licenties KD+ dan begroot.
- Hogere kosten medische middelen worden veroorzaakt door gestegen prijzen, extra kosten voor HPV-vaccinaties en door aanschaf en reparatie van medische apparatuur.
- De kosten uitvoering derden worden negatief beïnvloed door de inhuur van projectleider-diensten in het kader van de pilot smartglasses met GGD Limburg-Noord.
- De verschuiving van de overhead heeft te maken met het feit dat jaarlijks bij de jaarrekening een beoordeling plaatsvindt over de daadwerkelijke overhead conform de voorschriften van het BBV.

Programmalijn Veilig Thuis

- Het voordeel op de overige bijdrage betreft structurele inkomsten Handle with Care.
- De lagere personeelskosten van € 1.108.000 hebben te maken met de verschuiving naar de overhead € 771.000. Het resterende verschil positieve verschil van € 337.000 betreft het laat in het jaar invullen van o.a. vacatures zoals afdelingshoofd en unithoofden.
- De stijging van de huisvestingskosten betreffen de stijging van de onderhoudskosten en de huurindex. Daarnaast hebben ze meer ruimtes in gebruik genomen.
- De stijging beheers- en administratiekosten betreffen hogere advieskosten in het kader van teambuilding.
- De stijging van de automatiseringskosten heeft te maken met de startkosten van de aanbesteding van een softwarepakket.
- De stijging van de overhead zie punt 2 lagere personeelskosten.

6.1.2 Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

Investerings met economisch nut	31 december 2023 in €	31 december 2022 in €
Boekwaarde per 1-1	21.513.285	23.100.836
Inbreng activa JGZ per 1-1	-	-
Investerings	687.713	920.063
Desinvesterings RAV	-6.250.112	-
Afschrijvings boekjaar	630.264	2.507.614
Boekwaarde per 31-12	15.320.622	21.513.285
Ingebruikname 2023/2022	33.607	2.745.827
Totaal	15.354.229	24.259.112

Voor een specificatie verwijzen we naar de Activastaat (zie volgende pagina).

De investeringen bedragen in 2023 € 687.713. De belangrijkste nieuwe investeringen in 2023 betreffen alleen het bedrijfsonderdeel GGD:

- Investering voor een verbouwing van een huurpand in Kerkrade, deze verbouwing is begin 2023 gerealiseerd voor € 394.937.
- Aanschaf media- en automatiseringsapparatuur (€ 206.277) en 2 auto's (€ 86.499).

De verminderingen in 2023 bedragen € 6.250.112 en hebben betrekking op het bedrijfsonderdeel Acute Zorg dat vanaf 2023 geen onderdeel meer is van de GGZL. De post ingebruikname ad € 33.607 betreft de investeringen die weliswaar geactiveerd zijn maar nog niet in gebruik zijn. Bijdragen van derden en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen hebben zich niet voorgedaan in 2023.

Materiële vaste activa staat in €	Aanschafwaarde 1-1-2023	Cumulatieve afschrijving t/m 2022	Boekwaarde per 1-1-2023	Investerings 2023	Verminderingen 2023	Reguliere afschrijving 2023	Afschrijving verminderingen 2023	Aanschafwaarde 31-12-2023	Cumulatieve afschrijving t/m 2023	Boekwaarde per 31-12-2023
GRONDEN EN TERREINEN										
1. Terreinen										
GGD	1.343.750	-	1.343.750	675.000	-	-	-	2.018.750	-	2.018.750
RAV-Ambulancedienst	968.893	-	968.893	-675.000	293.893	-	-	-	-	-
Totaal GRONDEN EN TERREINEN	2.312.643	-	2.312.643	-	293.893	-	-	2.018.750	-	2.018.750
BEDRIJFSGEBOUWEN										
2. (Ver)nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen										
GGD	7.370.426	737.041	6.633.385	1.325.446	-	178.075	-	8.695.872	915.116	7.780.756
JGZ BV	43.073	30.488	12.585	-	-	2.154	-	43.073	32.642	10.431
RAV-Ambulancedienst	5.032.265	666.646	4.365.619	-1.325.446	3.040.173	-	-	666.646	666.646	-
Totaal	12.445.764	1.434.175	11.011.589	-	3.040.173	180.229	-	9.405.591	1.614.404	7.791.187
3. Nieuwbouw/renovatie, restauratie en aankoop kantoren en tijdelijke bedrijfsgebouwen										
GGD	712.862	138.574	574.288	394.937	-	89.514	-	1.107.799	228.088	879.711
RAV-Ambulancedienst	668.736	574.457	94.279	-	94.279	-	-	574.457	574.457	-
Totaal	1.381.598	713.031	668.567	394.937	94.279	89.514	-	1.682.256	802.545	879.711
4. Technische installaties in bedrijfsgebouwen										
GGD	2.916.302	583.260	2.333.042	429.328	-	138.419	-	3.345.630	721.679	2.623.951
RAV-Ambulancedienst	604.293	121.075	483.218	-429.328	53.890	-	-	121.075	121.075	-
RAV-Meldkamer	105.204	90.983	14.221	-	14.221	-	-	90.983	90.983	-
Totaal	3.625.799	795.318	2.830.481	-	68.111	138.419	-	3.557.688	933.737	2.623.951
TOTAAL BEDRIJFSGEBOUWEN	17.453.161	2.942.524	14.510.637	394.937	3.202.563	408.162	-	14.645.535	3.350.686	11.294.849
MACHINES, APPARATEN EN INSTALLATIES										
5. Veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen										
GGD	66.319	32.855	33.464	5.137	-	7.659	-	71.456	40.514	30.942
RAV-Ambulancedienst	10.275	5.139	5.136	-5.137	-	-	-	5.139	5.139	-
TOTAAL MACHINES, APPARATEN EN INSTALLATIES	76.594	-	38.600	-	-	7.659	-	76.595	45.653	30.942
VERVOERMIDDELEN										
6. Vervoermiddelen										
GGD	-	-	-	86.499	-	12.975	-	86.499	12.975	73.524
GHOR	353.431	236.789	116.642	-	315.905	-	199.263	37.526	37.526	-
RAV-Ambulancedienst	4.050.213	2.827.188	1.223.025	-	1.223.025	-	-	2.827.188	2.827.188	-
TOTAAL VERVOERMIDDELEN	4.403.644	-	1.339.667	86.499	1.538.930	12.975	199.263	2.951.213	2.877.689	73.524

<i>Materiële vaste activa staat</i> <i>In €</i>	Aanschaf- waarde 1-1-2023	Cumulatieve afschrijving t/m 2022	Boekwaarde per 1-1-2023	Investeringen 2023	Ver- minderingen 2023	Reguliere afschrijving 2023	Afschrijving verminderingen 2023	Aanschaf- waarde 31-12-2023	Cumulatieve afschrijving t/m 2023	Boekwaarde per 31-12-2023
OVERIGE MATERIËLE VASTE ACTIVA										
7. Inrichting / inventaris										
GGD	893.650	320.000	573.650	232.541	-	107.186	-	1.126.191	427.186	699.005
JGZ BV	259.270	193.904	65.366	-	-	15.391	-	259.270	209.295	49.975
GHOR	102.287	40.530	61.757	-	102.287	-	40.530	-	-	-
RAV-Ambulancedienst	471.992	190.656	281.336	-232.541	48.795	-	-	190.656	190.656	-
RAV-Meldkamer	4.286	4.286	-	-	-	-	-	4.286	4.286	-
Totaal	1.731.485	749.376	982.109	-	151.082	122.577	40.530	1.580.403	831.423	748.980
8. (Kantoor)meubilair										
GGD	1.226.831	539.868	686.963	73.809	-	137.445	-	1.300.640	677.313	623.327
RAV-Ambulancedienst	157.037	75.850	81.187	-73.809	7.378	-	-	75.850	75.850	-
Totaal	1.383.868	615.718	768.150	-	7.378	137.445	-	1.376.490	753.163	623.327
9. Media-apparatuur										
GGD	362.034	117.713	244.321	4.769	-	36.323	-	366.803	154.036	212.767
10. (Mobiele) automatiseringsapparatuur										
GGD	3.219.699	2.887.843	331.856	30.250	-	216.459	-	3.249.949	3.104.302	145.647
GHOR	93.762	80.739	13.023	-	93.762	-	80.739	-	-	-
RAV-Ambulancedienst	911.763	789.012	122.751	-	122.751	-	-	789.012	789.012	-
RAV-Meldkamer	218.586	218.586	-	-	-	-	-	218.586	218.586	-
Totaal	4.443.810	3.976.180	467.630	30.250	216.513	216.459	80.739	4.257.547	4.111.900	145.647
11. Overige automatiseringsapparatuur										
GGD	242.260	237.420	4.840	171.258	-	5.345	-	413.518	242.765	170.753
JGZ BV	110.248	105.314	4.934	-	-	4.934	-	110.248	110.248	-
RAV-Ambulancedienst	47.680	47.680	-	-	-	-	-	47.680	47.680	-
Totaal	400.188	390.414	9.774	171.258	-	10.279	-	571.446	400.693	170.753
12. Medische apparatuur										
RAV-Ambulancedienst	2.774.025	1.966.919	807.106	-	807.106	-	-	1.966.919	1.966.919	-
13. Communicatieapparatuur										
RAV-Ambulancedienst	465.970	433.322	32.648	-	32.648	-	-	433.322	433.322	-
RAV-Meldkamer	17.729	17.729	-	-	-	-	-	17.729	17.729	-
Totaal	483.699	451.051	32.648	-	32.648	-	-	451.051	451.051	-
14. Bedrijfskleding										
RAV-Ambulancedienst	4.500	4.500	-	-	-	-	-	4.500	4.500	-
RAV-Meldkamer	45.172	45.172	-	-	-	-	-	45.172	45.172	-
Totaal	49.672	49.672	-	-	-	-	-	49.672	49.672	-
TOTAAL OVERIGE MATERIËLE VASTE ACTIVA	11.628.781	8.317.043	3.311.738	206.277	1.214.727	523.083	121.269	10.620.331	8.718.857	1.901.474
TOTAAL MATERIËLE VASTE ACTIVA	35.874.823	14.361.538	21.513.285	687.713	6.250.113	951.879	320.532	30.312.424	14.992.885	15.319.539
INGEBRUIKNAME ACTIVA 2024			2.745.827							33.607
TOTAAL-GENERAAL			24.259.112							15.353.146

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	31 december 2023 in €	31 december 2022 in €
Saldo per 1-1	207.469	207.469
Investeringen	-	-
Desinvesteringen	-	-
Afwaarderingen	-	-
Saldo per 31-12	207.469	207.469
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	31 december 2023 in €	31 december 2022 in €
Saldo per 1-1	-	-
Uitzettingen	8.533.333	-
Ontvangen aflossingen	1.616.666	-
Saldo per 31-12	6.916.667	-

De kapitaalverstrekking aan deelnemingen hebben enerzijds betrekking op de verkrijgingsprijs aandelen in Ease B.V. (€ 189.469) en anderzijds op de overname van de JGZ B.V. (€ 18.000) bij vorming van de huidige JGZ. De investeringen betreffen uitgeleende gelden aan de RAV Limburg die na de fusie tijdelijk zijn achtergebleven bij GGDZL.

Vlottende activa

Voorraden

Voorraden	31 december 2023 in €	31 december 2022 in €
Voorraad vaccins	11.384	5.650
Voorraad beschermingsmiddelen	-	71.918
Voorraad algemeen	-	10.785
Totaal	11.384	88.353

De voorraad vaccins heeft betrekking op reguliere voorraden ten behoeve infectieziektebestrijding.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen	31 december 2023 in €	31 december 2022 in €
Vorderingen op deelnemende gemeenten	2.612.262	1.896.716
Overige vordering op openbare lichamen	1.060.694	231.865
Totaal	3.672.956	2.128.581

De vordering op deelnemende gemeenten betreffen voornamelijk uit nog openstaande facturen betreffende SMA en Gastouders (GO) van december 2023. Tevens betreft dit € 900.000 voorschot IZA en € 231.830 afrekening IZA.

Schatkistbankieren	31 december 2023 in €	31 december 2022 in €
Schatkistbankieren	4.175.510	2.532.581
Totaal	4.175.510	2.532.581

Rekening courant	31 december 2023 in €	31 december 2022 in €
Rekening courantverhouding JGZ bv	9.371	9.371
Saldo per 31 december	9.371	9.371

De overige rekeningcourant verhoudingen betreffen een schuldpositie en zijn derhalve opgenomen onder de passiva.

Overige vorderingen	31 december 2023 in €	31 december 2022 in €
Overige vorderingen	2.527.428	2.748.209
Af: voorziening voor oninbaarheid	-27.135	-90.000
Totaal	2.500.293	2.658.209

De afwikkeling van de overige vorderingen kent een normaal verloop. De overige vorderingen betreffen de debiteurenstand per 31 december 2023. De voorziening voor oninbaarheid per 31 december 2022 heeft betrekking op de openstaande debiteuren RAV.

Schatkistbankieren

Aangezien de GGD Zuid Limburg geen contracten en/of beleggingen heeft die na 4 juni 2012 zijn aangegaan, heeft de GGD Zuid Limburg geen nadelige consequenties hiervan ondervonden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren						
Verslagjaar						
(1)	Drempelbedrag	1.979.635				
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3		
		Kwartaal 4				
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	678.435	739.155	842.647	899.023	
(3a) = (1) >	(2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.308.200	1.247.480	1.143.989	1.087.613
(3b) = (2) >	(1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag						
Verslagjaar						
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	99.331.773				
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	99.331.773				
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-				
(1) = (4a)*2% met een minimum van €1,000.000	Drempelbedrag	1.986.635				
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen						
Kwartaal 1						
Kwartaal 2						
Kwartaal 3						
Kwartaal 4						
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	61.059.156	67.263.115	77.523.490	82.710.111	
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92	
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	678.435	739.155	842.647	899.023	

Liquide middelen

Liquide middelen	31 december 2023 in €	31 december 2022 in €
Kas	2.058	1.621
Bank	973.871	1.511.541
Totaal	975.929	1.513.162

Over de liquide middelen kan de GGD Zuid Limburg vrij beschikken.

Overlopende activa

Overlopende activa	31 december 2023 in €	31 december 2022 in €
Nog te ontvangen van Rijk	684.229	470.164
Nog te ontvangen van de Nederlandse overheidslichamen	272.478	247.852
Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschot bedragen totaal	956.707	718.016
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen totaal	1.879.319	2.224.606
Totaal	2.836.026	2.942.622

De post "Nog te ontvangen van Rijk" betreft met name GGD GHOR Nederland inzake HPV 18+ Q4 2023 € 175.000, RIVM/RVP gelden november en december 2023 € 169.000, rente schatkistbankieren € 52.000 en afrekening 2022 inzake Monkey Pox € 135.000. Het restantbedrag betreft diverse kleinere posten.

De post "Nog te ontvangen van de Nederlandse overheidslichamen" is opgebouwd uit diverse kleinere posten waaronder o.a. PGA vergoeding € 48.000 en een declaratie met betrekking tot Q4: subsidie versterking forensische dienst € 63.000.

De overige nog te ontvangen bedragen betreft een vordering op de RAV Limburg inzake afrekening huisvesting ambulancepost Heerlen € 110.000, vooruitbetaalde kosten inzake de RAV Limburg € 700.630 verder betreft het een aantal vooruitbetaalde nota's zoals automatisering en pensioenverzekeringen € 492.000. Tenslotte is hierin opgenomen de borgsommen inzake de gehuurde panden € 524.000.

Specificatie overlopende activa: Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschot bedragen	Saldo 1 januari 2023 in €	Toevoe- gingen €	Ont- vangen bedragen in €	Terug- betalingen in €	Saldo 31 december 2023 in €
Europese overheidslichamen					
Interreg V-A Euregio Maas-Rijn	-	-	-	-	-
Het Rijk					
Provincie Limburg	-	40.061	-	-	40.061
RIVM	176.151	217.791	-	-	393.942
VWS	-	119.082	-	-	119.082
ZonMW	-	9.990	-	-	9.990
GGD GHOR NL	235.630	-137.859	-	-	97.771
Belastingdienst	34.518	8.917	-	-	43.435
Politie	14.388	-14.388	-	-	-
GGD Brabant ZO	-503	503	-	-	-
GGD Hart voor Brabant	-14.562	14.562	-	-	-
BNG	24.542	27.176	-	-	51.718
<i>Subtotaal</i>	<i>470.164</i>	<i>285.835</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>755.999</i>
Overige Nederlandse overheidslichamen					
Gezamenlijke gemeenten	145.086	55.306	-	-	200.392
Gemeente Eijsden- Margraten	10.800	-10.800	-	-	-
Gemeente Maastricht	16.065	-46.450	-	-	-30.385
Gemeente Sittard-Geleen	19.388	353	-	-	19.741
Gemeente Heerlen	-	10.720	-	-	10.720
Gemeente Valkenburg	-	240	-	-	240
Gemeente Kerkrade	-14.000	14.000	-	-	-
Veiligheidsregio Limburg Noord	70.513	-70513	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	<i>247.852</i>	<i>-47.144</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>200.708</i>
Totaal van de van EU en NL overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	718.016	238.691	-	-	956.707

6.1.3 Passiva

Vaste passiva

Eigen Vermogen

Omschrijving	Saldo 1-1-2023 in €	Resultaat-bestemming 2023 in €	Toevoegingen 2023 in €	Onttrekkingen 2023 in €	Saldo 31-12-2023 exclusief res. best. 2023 in €
Reserves					
Algemene reserve GGD	165.941	-55.548	-	-	110.393
Algemene reserve VT	-	-	-	-	-
Algemene reserve JGZ	-131.435	-	-	-	-131.435
Algemene reserve RAV	1.705.202	-1.565.864	-	139.338	-
Algemene Reserve	1.739.708	-1.621.412	-	139.338	-21.042
Reserve risico FORGNK GMP	106.485	-76.000	-	-	30.485
Overige reserves	106.485	-76.000	-	-	30.485
Totaal	1.846.193	-1.697.412	-	139.338	9.443

Bestemmingsreserve risico FOR GMP

Deze bestemmingsreserve is gevormd om schommelingen met betrekking tot het resultaat van forensische geneeskunde te kunnen opvangen. De afgelopen jaren komen nog nauwelijks schommelingen voor. In verband met de landelijke ontwikkelingen bij de politie, en de onzekerheid die daarmee samengaat, is bestuurlijk besloten deze reserve voorlopig in stand te houden.

Structurele stortingen/onttrekkingen reserves

Er vinden ten aanzien van de reserves geen structurele stortingen en/of onttrekkingen plaats.

Vorzieningen

Vorzieningen ter egaliserings van kosten	Saldo 1-1-2023 in €	Toe- voegingen 2023 in €	Ont- trekkingen 2023 in €	Saldo 31-12-2023 in €
Voorziening onderhoud gebouw hoofdkantoor	217.936	92.461	57.150	253.247
Voorziening onderhoud gebouw RAV	339.799	-	339.799	-
Voorziening personele verplichtingen	812.056	-	146.615	665.441
Totaal	1.369.791	92.461	543.564	918.688

Voorziening onderhoud gebouw hoofdkantoor

Voor het hoofdkantoor in Heerlen is een meerjarenonderhoudsplan opgesteld. De vernieuwbouw van het pand in Heerlen dateert uit najaar 2017. Uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden zijn onder andere onderhoud diverse installaties conform onderhoudscontract en onderhoud bouwkundig, onder andere middels schilderwerkzaamheden.

Voorziening onderhoud gebouw RAV

Met de overdracht van de RAV aan AZL is deze voorziening in 2023 overgedragen aan AZL.

Voorziening personele verplichtingen

Dit betreft een verplichting voor verlofsparen. Bij verlofsparen is sprake van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen, die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, waarvoor een voorziening voor gevormd dient te worden.

Vaste schulden

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van langer dan één jaar:

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	31 december 2023 in €	31 december 2022 in €
1. NWB 1,51%	6.800.000	7.000.000
2. BNG 5,08%	562.500	712.500
3. NWB 0,77%	900.000	1.000.000
4. BNG 5,00%	800.000	850.000
5. BNG 1,655%	1.616.667	1.683.333
6. BNG 0,08%	-	400.000
7. BNG 1,50%	1.300.000	1.350.000
8. BNG -0,30%	1.150.000	1.350.000
9. BNG -0,45%	700.000	1.400.000
10. BNG 2,98%	1.350.000	1.500.000
Totaal	15.179.167	17.245.833

Lening nr. 1: financiering vernieuwbouw van het pand in Heerlen.

Lening nr. 2: financiering restant van de aankoop van het pand te Heerlen (fusie 2006).

Lening nr. 3: financiering vernieuwbouw (inventaris etc.) van het pand in Heerlen.

Lening nr. 4: financiering ambulancepost te Sittard-Geleen.

Lening nr. 5: werkvoorschot RAV.

Lening nr. 6: financiering ambulances.

Lening nr. 7: financiering ambulancepost te Landgraaf.

Lening nr. 8: financiering van de diverse activa RAV.

Lening nr. 9: werkvoorschot GGD.

Lening nr. 10: financiering ambulancepost te Gulpen.

Tegenover de leningen inzake de RAV is ook een vordering RAV opgenomen.

Mutatieoverzicht:

Omschrijving	31 december 2023 in €	31 december 2022 in €
Saldo per 1 januari	17.245.833	17.662.500
Opnamen	-	1.500.000
Aflossingen lopend boekjaar	-3.550.000	1.916.667
Saldo per 31 december	20.795.833	17.245.883

De totale rentelast van de leningen is € 267.180 in het verslagjaar. Hiervan wordt

€ 121.677 doorbelast aan Ambulancezorg Limburg.

De aflossingsverplichting in 2023 korter dan één jaar bedraagt € 1.666.667.

Flottende passiva

Netto flottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Banksaldi	31 december 2023 in €	31 december 2022 in €
Kasgeldlening	5.000.000	1.500.000
Totaal	5.000.000	1.500.000

Eind 2023 betreft dit een kasgeldlening BNG. Deze kasgeldlening is aangegaan om een tijdelijk liquiditeitstekort op te vangen.

Rekeningen-courant	31 december 2023 in €	31 december 2022 in €
Rekening-courantverhouding GGD-JGZ BV	-	-
Rekening-courantverhouding Veiligheidsregio ZL	437.258	196.811
Rekening-courantverhouding RAV-NZA	-	304.823
Totaal	437.258	501.634

Dit betreft de rekening-courantverhouding tussen de gemeenschappelijke regeling GGD Zuid Limburg en de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) inzake de GHOR. De rekening courant verhouding met de VRZL is gestegen als gevolg van het positieve resultaat 2023 bij de GHOR.

De rekening courant verhouding RAV is door de overdracht van de RAV afgewikkeld.

Overige schulden	31 december 2023 in €	31 december 2022 in €
Pensioenpremies en sociale lasten	581.925	557.205
Loonheffing	2.211.036	3.576.235
Omzetbelasting	101.952	234.442
Overige schulden en nog te betalen bedragen	5.779.033	5.382.794
Totaal	8.673.946	9.750.676

Het saldo van de overige schulden bestaat uit openstaande posten inzake het normale handelsverkeer. De afwikkeling hiervan kent een normaal verloop.

Overlopende passiva

Overlopende passiva	31 december 2023 in €	31 december 2022 in €
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die volgende begrotingsjaar tot betaling komen	-	2.029.619
Rijk	3.521.789	2.184.820
Overige Nederlandse overheidslichamen	1.658.158	1.608.306
Totaal van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschot bedragen	5.179.947	3.793.126
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten gunste van volgende begrotingsjaren komen	163.498	-
Totaal	5.343.445	5.822.745

De afwikkeling van de overige overlopende passiva kent een normaal verloop.

Specificatie overlopende passiva: Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschot bedragen	Saldo 1 januari 2023 in €	Ontvangen bedragen in €	Vrij- gevallen bedragen in €	Terug betal- ingen in €	Saldo 31 december 2023 in €
Het Rijk					
Provincie Limburg	568.118	412.526	-	-	980.644
RIVM	1.081.958	-8.878	-	-	1.073.080
VWS	461.402	502.746	-	-	964.148
ZonMW	-	367.049	-	-	367.049
GGD GHOR Nederland	83.669	-5.981	-	-	77.688
<i>Subtotaal</i>	<i>2.195.147</i>	<i>1.267.462</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>3.462.609</i>
Overige Nederlandse overheidslichamen					
Gemeente Eijsden-Margraten	20.693	15.891	-	-	36.584
Gemeente Heerlen	27.836	-7.953	-	-	19.883
Gemeente Maastricht	40.199	-47.781	-	-	-7.582
Gemeente Sittard-Geleen	163.015	-113.808	-	-	49.207
Gemeente Stein	-3.815	3.815	-	-	-
Gemeente Beek	1.561	-1.561	-	-	-
Gemeente Simpelveld	441	8.625	-	-	9.066
Gemeente Kerkrade	4.944	10.767	-	-	15.711
Gemeente Beekdaelen	23.605	-19.905	-	-	3.700
Gemeente Rotterdam	-	3.173	-	-	3.173
GGD Amsterdam	-	23.711	-	-	23.711
GGD Brabant-Zuidoost	-	1.037	-	-	1.037
GGD Gelderland Zuid	-	79.643	-	-	79.643
GGD Haaglanden	-	28.307	-	-	28.307
GGD HART VOOR BRABANT	-	634	-	-	634
GGD IJsselland	-	2.000	-	-	2.000
Veiligheidsregio Limburg Noord	-	145.779	-	-	145.779
Veiligheidsregio Gelderland	-	10.000	-	-	10.000
Gezamenlijke gemeenten	1.319.500	-23.015	-	-	1.296.485
<i>Subtotaal</i>	<i>1.597.979</i>	<i>119.359</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>1.717.338</i>
Totaal van de van EU en NL overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	3.793.126	1.386.821	-	-	5.179.947

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De financiële verplichtingen waaraan de GGD Zuid Limburg voor de komende jaren aan gebonden is en die niet uit de balans blijken zijn de volgende:

- De aangegane verplichtingen inzake servicecontracten (RAET, Openline en Canon, Asito, Mees Catering en Spie) bedragen € 3.073.123.
- De aangegane huurverplichtingen inzake CJG's en overige werklocaties bedragen € 5.780.959.
- De aangegane operational leaseverplichtingen bedragen € 179.032.
- De aangegane verplichtingen inzake Covid19 bedragen € 404.375.

Gebeurtenissen na balansdatum

Ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening zijn geen andere relevante gebeurtenissen na balansdatum bekend (die zouden moeten worden verwerkt in het jaarresultaat).

6.2 Toelichting rekening van baten en lasten

In de toelichting op de rekening van baten en lasten wordt ingegaan op de, in materiële zin, belangrijkste posten.

6.2.1 Baten

Baten	Rekening 2023 in €	Begroting 2023 na wijzigingen in €
Bijdragen gemeenten	35.769.906	35.915.431
Tarieven Gemeenten	4.128.362	4.290.000
Bijdrage Rijk/Provincies	7.995.172	8.889.000
Inkomsten NZA	-	-
Overige bijdrage	12.152.115	2.341.000
Incidentele opbrengsten	122.884	97.000
Totale baten	60.168.439	51.532.431

Bijdrage gemeenten basispakket (€ 0,1 mln. lager)

De bijdrage Gemeenten zijn voor ruim € 35.915.000 begroot en gefactureerd in 2023. De lagere opbrengsten van ruim € 145.000 worden veroorzaakt doordat Psychosociale Hulp (PSH) 2023 € 107.000 en bijstelling index 2023 € 37.000 in de overhead zijn verwerkt en niet in de opbrengsten zoals in de begroting. Dit betreft een verschuiving.

Tarieven gemeenten/bijdrage gemeenten plusproducten (per saldo € 0,2 mln. lager)

De tarieven plusproducten Gemeenten zijn ruim € 162.000 lager dan de begroting. De daling wordt met name veroorzaakt doordat de opbrengsten Sociaal Medische Adviezen € 385.000 en de Forensische Geneeskunde € 290.000 fors lager zijn dan de verwachte opbrengsten. De opbrengsten plusproducten van JGZ stegen met € 137.000 alsmede voor SIM met het product Hygiëne en Inspecties ruim € 190.000. Tenslotte steeg ook de opbrengsten plusproducten voor OGGZ met € 186.000.

Bijdrage Rijk/Provincies (€ 0,9 mln. lager)

De bijdragen Rijk/Provincies daalden met ruim € 894.000. Dit heeft voornamelijk te maken doordat de afrekening van de COVID (SPUK-regeling) veel lager uitviel dan begroot namelijk € 1.883.000 minder kosten en daardoor een daling van de vergoeding (opbrengsten) van eenzelfde bedrag. Bij JGZ als gevolg van meer SBOH (artsen in opleiding) ontvangsten en Ent-gelden was de opbrengst ruim € 712.000 hoger dan begroot. Voor SIM waren ook meer ontvangsten voor de SBOH (artsen in opleiding) als hogere ASG (Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg) opbrengsten dan begroot voor ruim € 277.000.

Overige bijdragen (€ 1,2 mln. lager)

De overige bijdragen wijken ruim € 10.163.000 af van de bijgestelde begroting. Dit wordt veroorzaakt doordat in de begroting de projecten van de afdeling SIM zoals VIP (€ 4.448.000) en HPV18+ (€ 1.109.000) niet zijn opgenomen in de begroting. Dit geldt ook voor de projecten van de afdeling K&I (€ 3.178.000) o.a. GALA / IZA gelden; Jeugdmonitor; Kansrijke Start; Keigezond etc. Daarnaast is op er nog ruim € 1.428.000 extra inkomsten gegenereerd op de afdeling SIM o.a. reguliere opleidingsvergoedingen; detacheringen etc. Alsook voor JGZ een toename van de PGA opbrengsten voor 2023.

Incidentele baten (€ 0,03 mln. hoger)

De toename incidentele baten € 26.000 wordt veroorzaakt door ontvangen frictiekosten voor de RAV ten behoeve van de afdeling Financiën; alsmede nagekomen opbrengsten TBC Screeningen uit 2022 van de afdeling SIM.

6.2.2 Lasten

Personele lasten

Personeelslasten	Rekening 2023 in €	Begroting 2023 na wijzigingen in €
Personeelslasten	37.711.838	35.466.010
Totaal	37.711.838	35.466.010

De per saldo hogere personeelslasten (€ 2.245.000) wordt veroorzaakt door de benodigde additionele capaciteit i.v.m. uitbreiding (project)werkzaamheden bij SIM en K&I. (AB besluit 30-11-2023)

WNT-verantwoording 2023 GGD Zuid Limburg

De WNT is van toepassing op GGD Zuid Limburg. Het voor GGD Zuid Limburg toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000 (Bezoldigingsmaximum: Algemeen).

De directie is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van de GGD Zuid-Limburg en haar leden zijn in die hoedanigheid een topfunctionaris in de zin van de WNT. De directie is in dienst van de GGD Zuid Limburg. Hieronder zijn de topfunctionarissen van de GGD Zuid Limburg en hun bezoldiging weergegeven:

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	F.C.W. Klaassen	A.M.P.M.. Bovens
Functiegegevens	Voorzitter directie	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 – 31/12	01/01 – 21/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 193.776	€ 182.367
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.722	€ 22.070
<i>Subtotaal</i>	€ 216.498	€ 204.437
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t.
Bezoldiging	€ 216.498	€ 204.437
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022		

bedragen x € 1	F.C.W. Klaassen	A.M.P.M.. Bovens
Functiegegevens	Voorzitter directie	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 179.607	€ 167.922
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.895	€ 23.285
<i>Subtotaal</i>	€ 203.503	€ 191.207
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000	€ 216.000
Bezoldiging	€ 203.503	€ 191.207

Het WNT normbedrag voor 2023 bedraagt € 223.000 (2022: € 216.000). De bezoldiging van de directie van de GGD Zuid Limburg overschrijdt het WNT normbedrag niet. Bij de GGD Zuid Limburg wordt het Bestuur (AB en DB) beschouwd als topfunctionaris in de zin van de WNT. De governance van de GGD Zuid Limburg is in 2023 namelijk zo ingericht dat het Bestuur de beslissingen neemt over aangelegenheden die de gehele organisatie betreffen. De bestuursleden van de GGD Zuid Limburg zijn niet in dienst bij de GGD Zuid Limburg. Tevens vindt geen doorbelasting vanuit de aangesloten gemeenten plaats. Alle bestuursleden hebben in 2023 deze functie onbezoldigd vervuld. De GGD Zuid Limburg beschikt verder niet over een toezichthoudend orgaan en er zijn geen functionarissen die de gestelde normbedragen overschrijden. De samenstelling gedurende 2023 luidt als volgt:

Algemeen Bestuur:

Naam topfunctionaris	Functie	Aanvang en einde functievervulling in 2023
mevr. M.A.H. Clermonts-Aretz	Voorzitter	01-01 t/m 31-12
dhr. J.M.M. Clemens	Plv. Lid	06-07 t/m 31-12
dhr. H.A.J. Coenen	Lid	01-01 t/m 31-12
dhr. F.J.E. Derksen	Lid	01-01 t/m 31-12
dhr. J.L.W. van Dijk	Plv. Lid	06-07 t/m 31-12
dhr. R. van Drunen	Lid	06-07 t/m 31-12
mevr. A.A.H. Ernes	Lid	06-07 t/m 31-12
dhr. M.G.M. van Es	Lid	01-01 t/m 31-08
Mevr. M. Fokke	Plv. Lid	06-07 t/m 31-12
dhr. L.G.A.J. Geilen	Lid	01-01 t/m 31-12
dhr. M.J.J.M. Gulpen	Plv. Lid	30-11 t/m 31-12
mevr. E. Jaegers	Lid	01-01 t/m 31-12
dhr. J.I.M. Kleijnen	Lid	01-01 t/m 31-12
dhr. L.C.J. de Koster	Lid	01-01 t/m 31-12
mevr. M.Y. van Leusden	Lid	01-01 t/m 31-12

dhr. A.N.A. Meij	Lid	01-01 t/m 30-11
dhr. M.J.A.M. Meurkens	Lid	01-10 t/m 31-12
dhr. C.A.C.N. Piatek	Lid	01-01 t/m 31-12
dhr. A.J.M. Schiffelers	Lid	01-01 t/m 31-12
mevr. I.E.G. Smeets	Lid	01-01 t/m 31-12
dhr. I. Tillie	Plv. Lid	06-07 t/m 31-12
dhr. J.A.G. Ummels	Lid	01-01 t/m 31-12
dhr. P.M.A. van Zutphen	Lid	01-01 t/m 30-09

Dagelijks Bestuur:

Naam topfunctionaris	Functie	Aanvang en einde functievervulling in 2023
mevr. M.A.H. Clermonts-Aretz	Voorzitter	01-01 t/m 31-12
dhr. L.G.A.J. Geilen	Vicevoorzitter	01-01 t/m 31-12
dhr. R. van Drunen	Lid	06-07 t/m 31-12
mevr. M.T.H. Leurs	Lid	01-01 t/m 31-12
dhr. A.N.A. Meij	Lid	01-01 t/m 30-11
dhr. A.J.M. Schiffelers	Lid	01-01 t/m 31-12
dhr. P.M.A. van Zutphen	Lid	01-01 t/m 30-09
mevr. A.E.H.T. Vrusch	Lid	01-10 t/m 31-12

*Betreft bestuurder die < 12 maanden bestuurder is in het Algemeen Bestuur of Dagelijks Bestuur van de GGD.

Overige bestuurders zijn > 12 maanden bestuurder in Algemeen Bestuur of het Dagelijks Bestuur van de GGD.

Huisvestingslasten

Huisvestingslasten	Rekening 2023 in €	Begroting 2023 na wijziging in €
Huisvestingslasten	4.622.256	2.932.300
Totaal	4.622.256	2.932.300

De hogere huisvestingslasten worden met name veroorzaakt door een sterke stijging van de huurindex en uitbreiding van Covid locatie; In de Cramer.

Afschrijvingslasten

Afschrijvingslasten	Rekening 2023 in €	Begroting 2023 na wijziging in €
Afschrijvingslasten	143.556	103.000
Totaal	143.556	103.000

De hogere afschrijvingslasten worden met name veroorzaakt door activering van duurzame verbouwingswerkzaamheden bij CJG.

Rentelasten

Rentelasten en bankkosten	Rekening 2023 in €	Begroting 2023 na wijziging in €
Rentelasten en bankkosten	73.968	5.000
Totaal	73.968	5.000

De stijging van de rentelasten 2023 wordt met name veroorzaakt door verhoging van het rentepercentage.

Beheers- en administratielasten

Beheers- en administratielasten	Rekening 2023 in €	Begroting 2023 na wijziging in €
Beheers en administratielasten	1.536.631	645.000
Totaal	1.536.631	645.000

De hogere beheers- en administratielasten wordt veroorzaakt door met name de niet begrote kosten van Bron Contact Onderzoek (€ 160.000), K&I projectkosten (€ 735.000).

Lasten vervoermiddelen

Lasten vervoermiddelen	Rekening 2023 in €	Begroting 2023 na wijziging in €
Lasten vervoermiddelen	84.325	250.000
Totaal	84.325	250.000

De verlaging wordt veroorzaakt doordat in het verleden het gebruik van de voertuigen van de RAV werden doorbelast aan de GHOR. Door de overdracht van de RAV maken deze kosten nu integraal onderdeel uit van de kosten inhuur derden.

Lasten automatisering

Lasten automatisering	Rekening 2023 in €	Begroting 2023 na wijziging in €
Automatiseringslasten	1.465.254	1.385.000
Totaal	1.465.254	1.385.000

De hogere automatiseringslasten wordt met name veroorzaakt door indexatie van lopende licenties.

Lasten medische middelen

Lasten medische middelen	Rekening 2023 in €	Begroting 2023 na wijziging in €
Lasten medische middelen	949.155	604.000
Totaal	949.155	604.000

De hogere lasten medische middelen worden veroorzaakt als gevolg van hogere lasten laboratorium onderzoek testen bij de afdeling Seksuele Gezondheid. Deze hogere lasten zijn voor het grootste deel gecompenseerd door hogere opbrengsten.

Lasten uitvoering van derden

Lasten uitvoering van derden	Rekening 2023 in €	Begroting 2023 na wijziging in €
Lasten uitvoering van derden	1.381.715	375.000
Totaal	1.381.715	375.000

Hogere lasten uitvoering derden worden veroorzaakt door het toewijzen van circa € 920.000 voor gelden die in de VIP subsidie zitten naar andere GGD'en. Tevens een aantal kleinere posten waaronder gebruik röntgenapparaat (€ 55.000) bij GGD Limburg-Noord.

Incidentele lasten

Incidentele lasten	Rekening 2023 in €	Begroting 2023 na wijziging in €
Incidentele lasten	184.191	96.000
Totaal	184.191	96.000

De incidentele lasten worden met name veroorzaakt betaling impuls gelden 2022.

Overhead

Overhead	Rekening 2023 in €	Begroting 2023 na wijziging in €
Overhead	11.594.855	10.321.121
Totaal	11.594.855	10.321.121

De hogere overhead wordt met name veroorzaakt door verschuivingen tussen overhead, personeel- en overige lasten. Daarnaast is er een uitbreiding in de kosten overhead als gevolg van projecten. Hier staan ook extra opbrengsten tegenover.

7 Voorstel tot resultaatbestemming

7.1 Voorstel tot resultaatbestemming na aanwending bestemmingsreserve

Het resultaat 2023 na vennootschapsbelasting en voor de mutaties in de reserves bedraagt € 1.097.887 positief.

In lijn met de bestuurlijke afspraken stelt het Dagelijks Bestuur voor om:

- Het negatieve resultaat van JGZ (€ 262.720) te verrekenen met het positieve resultaat van VT en de GGD
- De nog openstaande projectkosten JGZ (€ 131.431) te verrekenen met het positieve resultaat van de GGD
- Aangezien GALA en IZA net zijn gestart stelt het dagelijks bestuur voor om een deel van het positieve resultaat (€ 300.000) in een bestemmingsreserve te zetten voor het uitvoeren van regionale preventie activiteiten
- Het dan nog resterende positieve resultaat GGD (€ 666.456) te storten in de algemene reserve. Dit komt ten goede aan het weerstandsvermogen van de GGD.

Algemene toelichting.

In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat; de algemene reserve en de voorzieningen worden gevormd overeenkomstig het door het Algemeen bestuur vastgestelde beleid, waarbij de algemene reserve tenminste 6% van het totaal van de exploitatielasten van enig boekjaar moet bedragen.

Bij bestuursbesluit is besloten dat het algemene uitgangspunt bij de bestemming van een positief resultaat is dat dit wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten.

8 Rechtmatigheidsverantwoording

8.1 Begrotingsrechtmatigheid per programmalijn

Voor een toelichting op de afzonderlijke bedrijfsonderdelen en de afzonderlijke kosten posten verwijzen we naar de toelichting op de rekening van baten en lasten.

GGD	Rekening 2023 in €	Begroting 2023 na wijziging in €	Vershil
Personeelslasten	22.066.562	18.769.629	3.296.933
Overige lasten	7.317.680	4.124.500	3.193.180

De afwijking van de begroting is in overeenstemming met de binnen het bestuur d.d. 30 november 2023 gemaakte afspraken. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen we naar de toelichting op de baten en lasten in dit jaardocument. De afwijkingen hebben met name betrekking op projecten waar ook extra opbrengsten tegenover staan. Daarnaast zijn er verschuivingen van overheadkosten naar personele kosten. Ook dit past in de met het bestuur gemaakte afspraken.

Jeugdgezondheidszorg	Rekening 2023 in €	Begroting 2023 na wijziging in €	Vershil
Personeelslasten	19.806.802	19.246.916	559.886
Overige lasten	2.589.671	2.052.300	537.371

De afwijking van de begroting is in overeenstemming met de binnen het bestuur d.d. 30 november 2023 gemaakte afspraken. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen we naar de toelichting op de baten en lasten in dit jaardocument. De afwijkingen hebben met name betrekking op projecten waar ook extra opbrengsten tegenover staan. Daarnaast zijn er verschuivingen van overheadkosten naar personele kosten. Ook dit past in de met het bestuur gemaakte afspraken.

Veilig Thuis	Rekening 2023 in €	Begroting 2023 na wijziging in €	Vershil
Personeelslasten	7.433.330	7.770.586	-337.256
Overige lasten	533.699	218.500	315.199

De afwijking van de begroting is in overeenstemming met de binnen het bestuur d.d. 30 november 2023 gemaakte afspraken. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen we naar de toelichting op de baten en lasten in dit jaardocument. De afwijkingen hebben met name betrekking op projecten waar ook extra opbrengsten tegenover staan. Daarnaast zijn er verschuivingen van overheadkosten naar personele kosten. Ook dit past in de met het bestuur gemaakte afspraken.

8.2 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

In deze rechtmatigheidsverantwoording geeft het dagelijks bestuur aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders, zoals de begroting en de geldende verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Deze verantwoording betreft de rechtmatige uitvoering van de taken en omvat het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium bij de desbetreffende financiële beheershandelingen en transacties. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 30 november 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief mutaties in de reserves.

Bevindingen

Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen enerzijds de afwijkingen in het kader van de begrotingsrechtmatigheid conform paragraaf 8.1 en anderzijds de afwijkingen in het kader van de aanbestedingen.

De afwijkingen in het kader van de begrotingsrechtmatigheid zijn te kwalificeren als acceptabele afwijkingen aangezien deze afwijkingen in overleg met het bestuur zijn opgetreden.

De afwijkingen in het kader van de aanbestedingen (van 12 leveranciers in totaal € 766.390 inclusief btw) zijn in de paragraaf bedrijfsvoering op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en conform de afspraken met het bestuur voorzien van aanvullende informatie over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie wordt ondernomen om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

9 Controleverklaring jaarrekening 2023

Voor de controleverklaring verwijzen we naar de los verstrekte controleverklaring door RSM.

Bijlage 1 SISA

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024								
Verstreker	Lijktrengcode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
VWS	H3	Seksualiteitscoördinatie- en hulpverlening + aanvullende curatieve SOA bestrijding Subsidieregeling publieke gezondheid	Aantal consulten (jaar T) seksualiteits hulpverlening in het verzorgingsgebied. <i>Aard controle D1 Indicator: H3/01</i>	Aantal gevonden SOA's (jaar T) in het verzorgingsgebied <i>Aard controle D1 Indicator: H3/02</i>	Aantal SOA-onderzoeken (jaar T) in het verzorgingsgebied <i>Aard controle D1 Indicator: H3/03</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: H3/04</i>	Stand Egalisatiereserve per 31 december (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: H3/05</i>	
			1.252	1.793	8.193	€ 2.381.946	€ 62.570	
VWS	H5	Regeling specifieke uitkering PrEP	Aantal intakeconsulten <i>Aard controle R Indicator: H5/01</i>	Aantal vervolconsulten <i>Aard controle R Indicator: H5/02</i>	Aantal geïnde eigen bijdragen van de gebruiker van € 7,50 per dertig pillen <i>Aard controle R Indicator: H5/03</i>			
			142	1.597	3.662			
VWS	H29	Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en	Naam van de pijler <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H29/01</i>	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering <i>Aard controle R Indicator: H29/02</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – Inclusief verantwoording tussen medeoverheden <i>Aard controle R Indicator: H29/03</i>	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H29/04</i>	Toelichting - verplicht als bij H29/04 "Nee" is ingevuld <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H29/05</i>	Zelfstandige uitvoering? (Ja/ Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H29/06</i>
			1 Kwetsbaarheden wegnemen	€ 617.610	€ 617.610	Ja		Ja
			2 Versteven (boven) regionale monitoring en surveillance	€ 126.833	€ 304.830	Ja		Nee
			3 Versterken wetenschappelijke kennisinfrastructuur	€ 950.461	€ 1.704.306	Ja		Nee
			4 Samenwerking bovenregionaal niveau					
			5 Versneld opleiden	€ 132.000	€ 132.000	Ja		Ja
VWS	H29B	Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en SISA tussen medeoverheden	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die GGD invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H29B/01</i>	Naam van de pijler <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H29B/02</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: H29B/03</i>	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H29B/04</i>	Toelichting - verplicht als bij H29B/04 "Nee" is ingevuld <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H29B/05</i>	
			1 Kwetsbaarheden wegnemen					
			2 Versteven (boven) regionale monitoring en surveillance					
			3 Versterken wetenschappelijke kennisinfrastructuur					
			4 Samenwerking bovenregionaal niveau					
			5 50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Versneld opleiden	€ 99.601	Ja		
VWS	H33	Regeling specifieke uitkering COVID-19-vaccinatie	Besteding (jaar T) voor het in stand houden van een infrastructuur t.b.v. een basiscapaciteit voor het zetten van COVID-19 vaccinaties daarbij rekening houdend met mogelijke opschaling <i>Aard controle R Indicator: H33/01</i>	Besteding (jaar T) voor opschaling van de basisinfrastructuur voor het zetten van COVID-19 vaccinaties in het kader van een vaccinatiecampagne. <i>Aard controle R Indicator: H33/02</i>	Heeft u (met toestemming van de minister van VWS) de infrastructuur voor basiscapaciteit voor alternatieve doeleinden ingezet? (Ja/Nee) <i>Aard controle D2 Indicator: H33/03</i>	Besteding (jaar T) ten behoeve van alternatieve doeleinden (verplicht als bij voorgaande indicator 'Ja' is geselecteerd) <i>Aard controle D2 Indicator: H33/04</i>		
			€ 639.236	€ 973.266	Ja	€ 257.528		

Bijlage 2 Berekening weerstandsvermogen

Weerstandscapaciteit GGD Zuid Limburg

Peildatum 31 december 2023 vóór verwerking voorstel bestemming reguliere bedrijfsresultaat.

	GGD	Veilig Thuis	JGZ
Algemene reserve	110.393	-	-131.435
Bestemmingsreserve	30.485	-	-
Ruimte op de begroting	-	-	-
Totaal	140.878	-	-131.435

Weerstandscapaciteit GGD Zuid Limburg

Peildatum 31 december 2023 na verwerking voorstel bestemming reguliere bedrijfsresultaat.

	GGD	Veilig Thuis	JGZ
Algemene reserve	776.845	-	-
Bestemmingsreserve	330.485	-	-
Ruimte op de begroting	-	-	-
Totaal	1.107.330	-	-

Risico	Impact	Kans	GGD	Veilig Thuis	JGZ
Datalekken/informatiebeveiliging	750.000	50%	375.000	375.000	375.000
Cyberdreigingen	500.000	50%	250.000	250.000	250.000
Aansprakelijkheid functionarissen	500.000	70%	350.000	350.000	350.000
Incidentele gelden (COVID, VIPP, GALA en IZA)	1.000.000	80%	800.000	-	-
Externe inhuur a.g.v. schaarste	200.000	25%	50.000	-	-
Aansprakelijkheid claims RAV	100.000	10%	10.000	-	-
Semi-structurele bijdragen (forensische geneeskunde, sociaal medische advisering en openbare geestelijke gezondheidszorg)	1.000.000	25%	250.000	-	-
Totaal			2.085.000	975.000	975.000

In bovenstaande tabel zijn de risico's weergegeven met de mogelijke kans dat deze risico's zich voor doen.

Weerstandsvermogen	2022 GGD	2022 VT	2022 JGZ	2023 GGD	2023 VT	2023 JGZ
Peildatum 31-12 vóór resultaatbestemming	0,14	-	-	0,07	-	-0,13
Peildatum 31-12 na resultaatbestemming	-0,02	-	-0,37	0,53	-	-

Bijlage 3 Taakvelden

Taakvelden	Baten		Lasten		Saldo	
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening
0. Bestuur en ondersteuning						
0.4 Overhead, ondersteuning organisatie	650.000	677192	10.321.121	11.594.855	-9.671.121	-10.917.663
0.8 Overige baten en lasten	97.000	122.884	96.000	184.191	1.000	-61.307
0.9 Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
0.10 Mutaties reserves	-	-	-	-	-	-
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-	-
Totaal taakveld 0 Bestuur en ondersteuning	747.000	800.076	10.417.121	11.779.046	-9.670.121	-10.978.970
1. Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.790.194	2.574.319	2.353.000	1.882.732	437.194	691.587
Totaal taakveld 1 Veiligheid	2.790.194	2.574.319	2.353.000	1.882.732	437.194	691.587
6. Sociaal domein						
6.2 Wijkteams	8.733.468	8.786.951	7.252.298	6.543.722	1.481.170	2.243.229
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	947.000	556.184	753.000	607.055	194.000	-50.871
Totaal taakveld 6 Sociaal domein	9.680.468	9.343.135	8.005.298	7.150.777	1.675.170	2.192.358
7. Volksgezondheid en milieu						
7.1 Volksgezondheid	37.701.818	46.841.744	30.390.012	37.922.703	7.311.806	8.919.041
7.4 Milieubeheer	612.951	609.165	367.000	335.294	245.951	273.871
Totaal taakveld 7 Volksgezondheid en milieu	38.314.769	47.450.909	30.757.012	38.257.997	7.557.757	9.192.912
Totaal taakvelden	51.532.431	60.168.439	51.532.431	59.070.552	-	1.097.887

Bovenstaande tabel is opgesteld conform de landelijke handreiking.